

Verder bouwen aan een veilig Diemen

MEERJARENBELEIDSPLAN INTEGRALE VEILIGHEID 2023-2026
Gemeente Diemen

1. Inleiding	4
1.1. Waarom dit meerjarenbeleidsplan integrale veiligheid?	4
1.2. Integrale aanpak: ‘Verder bouwen aan een veilig Diemen’	4
1.3. Totstandkoming van het meerjarenbeleidsplan	5
1.4. Jaarprogramma’s uitvoering integrale veiligheid	5
1.5. Middelen.....	5
2. Strategisch kader	6
2.1. Landelijk kader: de Veiligheidsagenda 2023-2026	6
2.2. Regionaal kader: het Regionaal Veiligheidsplan (RVP)	6
2.3. Lokaal kader	7
3. Veiligheidsanalyse	7
3.1. Samenvatting veiligheidsbeleid Diemen 2019-2021.....	7
3.1.1. Zorg voor sterke en veilige buurten.....	8
3.1.2. Aanpak jeugdoverlast en -criminaliteit.....	10
3.1.3. Toenemende drukte en groei	11
3.1.4. Tegengaan van georganiseerde, ondermijnende criminaliteit.....	12
3.1.5. Voorkomen en bestrijden (dreigend) terrorisme en radicalisering.....	16
3.1.6. Bestrijding discriminatie en tegengaan van intolerantie.....	16
3.1.7. Cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit.....	16
3.1.8. High Impact Crimes.....	17
3.1.9. Zorg voor slachtoffers en kwetsbare groepen	18
3.1.10. Overige lokale thema’s.....	18
3.1.11. Openbare orde	21
3.1.12. Communicatie, participatie en samenwerking	22
3.1.13. Politie Basisteam Amstelland-Oost.....	22
3.2. Trendbeeld 2022.....	23
3.3. Cijfers veiligheidsbeleid 2019 – 2022.....	24
3.3.1. Objectieve veiligheidsindex Diemen.....	25
3.3.2. Absolute cijfers	26
3.3.3. Onveiligheidsbeleving	26
3.4. Benchmark “Waar staat je gemeente” (Diemen) 2021	27
3.5. Conclusies	28
4. Veiligheidsaanpak in Diemen 2023-2026	29
4.1. Prioriteiten in Diemen	29
4.2. Veiligheidsthema’s.....	30
4.3. Georganiseerde, ondermijnende (drugs)criminaliteit en het effect op wijken.....	30
4.4. Cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit.....	34
4.5. Kwetsbare Groepen	35

4.6. Discriminatie.....	36
4.7. Radicalisering, extremisme en geweld	37
4.8. Jeugdoverlast en -criminaliteit.....	38
4.9. Overige lokale thema's	38
4.9.1. Extra aandacht ter preventie van High Impact Crimes	38
4.9.2. Aanpak van onacceptabel gedrag.....	39
4.9.3. Fysieke veiligheid	39
4.9.4. Participatie en melden signalen.....	40
4.9.5. Privacy en ethisch verantwoorde omgang met data	41
5. Uitvoering meerjarenbeleidsplan	42

1. Inleiding

1.1. Waarom dit meerjarenbeleidsplan integrale veiligheid?

Elke vier jaar stelt de gemeente Diemen een meerjarenplan integrale veiligheid vast. Deze termijn loopt gelijk aan landelijke en regionale agenda's en het coalitieakkoord. Het vaststellen van meerjarenbeleid geeft de gemeente de mogelijkheid prioriteiten en ambities op veiligheidsgebied vast te leggen voor de komende vier jaar.

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor de uitvoering van het meerjarenbeleidsplan binnen de door de gemeenteraad gestelde kaders. De gemeenteraad heeft hiermee ook een controlerende taak. Het meerjarenbeleid wordt uitgewerkt in jaarprogramma's waar activiteiten in worden benoemd. Naar aanleiding van nieuwe ontwikkelingen en ervaringen kunnen doelen worden bijgesteld en activiteiten aangepast.

1.2. Integrale aanpak: 'Verder bouwen aan een veilig Diemen'

Veiligheidsbeleid heeft als doel om inwoners van de gemeente te beschermen en weerbaar te maken tegen onveiligheid en criminaliteit. Daarvoor moet er op risico's worden geanticipeerd en geïntervenieerd. Daarin heeft de gemeente een regierol. Dit betekent initiatief nemen om beleid uit te voeren, daar partnerorganisaties in te betrekken en aanspreken op hun verantwoordelijkheden, zorgdragen voor samenhang en sturen op resultaten.

Waar partners als de politie of landelijke toezichthouders met een handhavingstaak zich bezig houden met opsporing en repressie, geldt voor de gemeente dat zij op veel gebieden zich met name richt op preventie. De gemeente staat daarmee aan het begin van de keten. Met de toenemende drukte en druk op vrijwel alle partners én de gemeente zelf geldt meer dan ooit het adagium dat voorkomen beter is dan oplossen. In tegenstelling tot het spreekwoord dweilen met de kraan open, draait Diemen de kraan verder dicht.

De gemeente werkt waar mogelijk samen om uitdagingen effectief het hoofd te bieden. We brengen interne en externe professionals uit verschillende gerelateerde beleidsvelden sneller en vaker bij elkaar om kennis en gegevens uit te wisselen, casuïstiek te bespreken en slagkracht te vergroten. Waar mogelijk ontschotten we door gezamenlijke casuïstiektafels en controles, vullen we elkaars bevoegdheden aan en worden convenanten gesloten om signalen en informatie te delen.

Wanneer we criminele trends of fenomenen zien pakken we deze zo breed mogelijk op. In plaats van alleen één casus op te lossen onderzoeken we of sprake is van een breder fenomeen, of sprake is van een trend en of er vergelijkbare gevallen zijn die mee kunnen worden genomen in toezicht, handhaving of andere tussenkomst.

1.3. Totstandkoming van het meerjarenbeleidsplan

Voor de totstandkoming van het meerjarenbeleidsplan volgen we de landelijke, regionale en lokale kaders. Daarnaast gebruiken we de input van ketenpartners en maken we een veiligheidsanalyse op basis van informatie over de periode 2019-2022. Aan de hand van deze kaders en informatie stellen we de prioriteiten vast, die leiden tot acties en activiteiten in de jaarprogramma's de komende vier jaar.

1.4. Jaarprogramma's uitvoering integrale veiligheid

Naast het Meerjarenbeleidsplan Integrale Veiligheid 2023-2026 wordt ieder jaar een jaarprogramma vastgesteld. In het jaarprogramma wordt aangegeven op welke wijze uitvoering wordt gegeven aan het behalen van de doelstellingen en wordt aangegeven welke activiteiten door welke partijen worden uitgevoerd.

1.5. Middelen

De uitvoering van het meerjarenbeleidsplan vergt inzet van personeel en financiële middelen. Daarvoor is budget in de meerjarenbegroting vrijgemaakt. In het jaarprogramma wordt de inzet van de middelen vastgelegd. Indien extra middelen nodig zijn zal het college dit binnen de afspraken in de planning en control cyclus aan de raad voorleggen.

Dit plan schetst in hoofdstuk 2 eerst het strategisch kader waarin onder andere aandacht wordt besteed aan landelijke en regionale kaders. Daarna volgt in hoofdstuk 3 een veiligheidsanalyse waarin een trendanalyse wordt gegeven, verschillende cijfers over criminaliteit en onveiligheidsgevoelens worden geduid en een overzicht van de inzet van de afgelopen jaren wordt gegeven. Hoofdstuk 4 bevat de veiligheidsaanpak voor de periode 2023-2026. Tenslotte is in hoofdstuk 5 aangegeven hoe de gemeenteraad verder wordt betrokken bij de uitvoering van het meerjarenbeleidsplan.

2. Strategisch kader

Het veiligheidsvraagstuk stopt niet aan de gemeentegrens. Ook staat de gemeente niet alleen in haar rol als regisseur. Het ministerie van Justitie en Veiligheid stelt een vierjaarlijkse Veiligheidsagenda vast. Het Regionaal Bestuurlijk Overleg stelt het Regionaal Veiligheidsplan (RVP) vast. Het RVP is een door Amsterdam en de Amstellandgemeenten gedragen stuk en is daarmee een belangrijke leidraad voor de prioriteiten van de komende periode. Tenslotte is het beleid aangevuld met lokale politieke wensen uit het coalitieakkoord.

2.1. Landelijk kader: de Veiligheidsagenda 2023-2026

Een keer in de vier jaar worden door de minister van Justitie en Veiligheid de landelijke beleidsdoelstellingen voor de politie en het Openbaar Ministerie vastgesteld. Dit zijn leidende doelstellingen voor de regionale en lokale veiligheidsagenda's die zich met name richten op de aanpak van maatschappelijke veiligheidsproblemen die landelijk spelen, (regionaal) grensoverschrijdend zijn en waar afstemming in de aanpak op landelijk niveau voor nodig is. Voor de Veiligheidsagenda 2023-2026 is in het bestuurlijk overleg politie van februari 2022 door de regioburgemeesters voor terughoudendheid gepleit in het aantal doelstellingen. De genoemde thema's zijn:

- Verbonden samenleving, maatschappelijke onrust, polarisatie;
- Ondernijning en georganiseerde criminaliteit;
- Cybercrime en digitale criminaliteit;
- Mensenhandel.

2.2. Regionaal kader: het Regionaal Veiligheidsplan (RVP)

Het Regionaal Veiligheidsplan Amsterdam-Amstelland 2023-2026 (RVP) is in november 2022 definitief vastgesteld door de burgemeesters in de regio. Alle gemeenteraden zijn daarvoor gehoord over het concept-plan.

In het RVP zijn de ambities op het gebied van veiligheid voor de regio Amsterdam-Amstelland beschreven. Het RVP gaat over de gezamenlijke inspanningen van de gemeenten Aalsmeer, Amstelveen, Amsterdam, Diemen, Ouder-Amstel en Uithoorn, de politie-eenheid Amsterdam en het Openbaar Ministerie (parket Amsterdam).

Voor de periode 2023-2026 zijn voor de regio Amsterdam-Amstelland de volgende zes veiligheidsthema's vastgesteld:

- Georganiseerde, ondernijnende drugscriminaliteit en het effect op wijken;
- Cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit;
- Radicalisering, extremisme en geweld;
- Kwetsbare groepen;
- Discriminatie;
- Jeugdoverlast- en criminaliteit.

2.3. Lokaal kader

In Diemen is het coalitieakkoord 'Diemen met elkaar en voor elkaar' voor de periode 2022-2026 vastgesteld. Daarin is een hoofdstuk over veiligheid opgenomen. Er wordt in het coalitieakkoord aangegeven in te zetten op:

- intensievere samenwerking met externe partners om woonfraude en ondermijning effectief aan te blijven pakken;
- een wijkgerichte aanpak met preventie als uitgangspunt;
- een plan van aanpak ten aanzien van onacceptabel gedrag;
- weerbaarheid van ambtenaren tegen cybercriminaliteit;
- stimuleren van het melden van misstanden door inwoners.

3. Veiligheidsanalyse

Uit de in Hoofdstuk 2 genoemde kaders volgen een aantal onderwerpen waar inzet op wordt verlangd. Door een verdere analyse van de status van integrale veiligheid in Diemen op basis van het voorgaande meerjarenbeleidsplan, relevante cijfers, de veiligheidsindex en het trendbeeld 2022 van de politie worden aanvullende onderwerpen geselecteerd. Ook kunnen door de analyse mogelijke acties en activiteiten aan deze onderwerpen worden gekoppeld.

In dit hoofdstuk komen achtereenvolgens de samenvatting van het veiligheidsbeleid Diemen 2019-2022, het Trendbeeld 2022 van de politie, de cijfers van het veiligheidsbeleid Diemen 2019-2022 en resultaten uit de Regionale Veiligheidsindex aan de orde.

Wat met name zal blijken in dit hoofdstuk is dat de coronapandemie invloed heeft gehad op de in te zetten capaciteit, maar ook gevolgen heeft gehad voor de feitelijke inzet. Door de lockdowns en andere maatregelen kon een deel van de activiteiten niet of slechts ten dele worden uitgevoerd. Ook de opvang van ontheemden uit Oekraïne en asielzoekers in 2022 heeft gevolgen gehad voor de beschikbare capaciteit. Gelet hierop is een aantal activiteiten die projectmatig of anderzijds nieuw waren opnieuw in de aanpak van dit meerjarenbeleidsplan voor 2023-2026 opgenomen.

3.1. Samenvatting veiligheidsbeleid Diemen 2019-2021

Beleid op speerpunten

Het veiligheidsbeleid voor 2019-2022 is opgesteld aan de hand van de speerpunten van het Regionaal Veiligheidsplan van dezelfde periode. Dit waren negen speerpunten die achtereenvolgens behandeld worden. Binnen de speerpunten werden vier prioriteiten benoemd

- *Vormgeven aanpak 'samen voor een veilige buurt'*
- *Tegengaan van georganiseerde, ondermijnende criminaliteit*
- *Terugdringen straatroven en woninginbraken*
- *Versterking verbinding zorg en veiligheid*

Beleid op lokale thema's

In aanvulling op de speerpunten wordt een aantal lokale veiligheidsthema's behandeld. Dit zijn de fysieke veiligheid (waaronder crisisbeheersing en brandpreventie) en openbare orde (incidentenoverzicht).

Overige onderwerpen

Los van het oorspronkelijk opgesteld beleid kreeg de gemeente te maken met onverwachte ontwikkelingen waarop actie moest worden ondernomen. Dit waren de coronapandemie, de opvang van ontheemden uit Oekraïne en crisishulpverlening van vluchtelingen (overloop Centraal Orgaan opvang Asielzoekers). Tenslotte wordt samengevat hoe de communicatie, participatie en samenwerking verliepen.

3.1.1. Zorg voor sterke en veilige buurten

'Samen voor een veilige buurt'

In 2021 zijn twee aanwijzingsbesluiten genomen waarmee de Algemene Plaatselijke Verordening Diemen 2015 (verder: APV) verder is uitgebreid. In de hele gemeente geldt een verbod op het bij zich dragen van messen en steekwapens in de openbare ruimte. Ook heeft er een uitbreiding plaatsgevonden van het aantal gebieden waar het verboden is om alcoholhoudende drank te nuttigen en/of aangebroken flessen bij zich te hebben. Beide besluiten moeten eraan bijdragen dat de veiligheid en de leefbaarheid verder worden vergroot. Daarnaast is de APV uitgebreid met een lachgasverbod. Omdat dit artikel in de praktijk lastig bleek te handhaven, omdat expliciet bewezen dient te worden dat het lachgas betreft, is begin 2022 nog een artikel aan de APV toegevoegd waardoor het eenvoudiger wordt om ook op lachgas gelijkende waar te handhaven.

Onder de noemer 'Samen voor een veilige buurt' zou de gemeente samen met diverse partners actief buurtbewoners en ondernemers betrekken bij de veiligheidssituatie in hun omgeving. Door de coronapandemie waren fysieke activiteiten en controles vaak niet mogelijk. Wel is ingezet op voorlichting, onder andere door digitale gerichte voorlichting voor verschillende doelgroepen waaronder jongeren, ouderen, bewoners van bepaalde buurten of ondernemers (zoals via het Platform Veilig Ondernemen). Ook zijn er de afgelopen jaren wapeninleveracties georganiseerd door de gemeente en de politie samen.

Naast voorlichting is ook gestimuleerd om WhatsAppgroepen te vormen, deel te nemen aan Burgernet en aan HartslagNu. In 2021 namen binnen het werkgebied van het (destijds) basisteam Diemen-Ouder-Amstel 18,4% van de bewoners in Diemen deel aan een buurtpreventie-app. In 30,9% van de buurten was de app aanwezig. De gemeente hielp met het opzetten van een buurtapp, waarna deze door de inwoners zelf beheerd wordt. Daarnaast plaatste de gemeente bordjes in de buurten waar buurtpreventie is gestart. Ook gaf in 2021 32,4% van de inwoners aan aangemeld te zijn bij Burgernet. HartslagNu organiseert zelf opleidingen aan haar deelnemers. Deelnemers aan de app van HartslagNU zijn bekend bij de meldkamer van de hulpdiensten en kunnen opgeroepen worden bij een reanimatie in hun buurt. De gemeente draagt bij in de kosten van het ophangen van AED's in de openbare ruimte op het initiatief van inwoners.

Sluitingsbeleid panden

In de periode 2019-2022 zijn 27 panden in Diemen op last van de burgemeester gesloten (zie tabel 6). Daarnaast zijn er 13 waarschuwingen afgegeven, dit betreft veelal woningen die ook bewoond worden. De meeste sluitingen en waarschuwingen vinden plaats na de vondst van (grote) hennepkwekerijen, meestal in woonwijken.¹ In de meeste gevallen ging het hierbij om huurwoningen in bezit van beleggers.

Per 1 januari 2019 is artikel 13b Opiumwet gewijzigd. Het is sindsdien ook mogelijk om panden te sluiten waarin voorwerpen of stoffen worden aangetroffen die duidelijk bestemd zijn voor het telen of bereiden van drugs, zoals apparatuur, chemicaliën en versnijdingsmiddelen. Dat betekent dat ook bij voorbereidingshandelingen of in het geval van zogenaamde growshops sluiting mogelijk is. Tussen 2019 en 2022 is drie keer sprake geweest van een sluiting vanwege voorbereidingshandelingen (alle drie in 2020).

Openbaar toegankelijke panden kunnen ook worden gesloten bij ernstige verstoring van de openbare orde. Het gaat dan om het aantreffen van (vuur)wapens, illegale gokgelegenheden, of andere ernstige inbreuken op de openbare orde (in of vanuit het pand). In de genoemde periode is één keer sprake geweest van een sluiting op basis van ernstige verstoring van de openbare orde (in 2020). Hier was sprake van de aanwezigheid van vuurwapens.

Convenant Doorzon

Het convenant Doorzon is in de afgelopen periode herzien en er zijn meer partijen als convenantpartner toegetreden. In het convenant is afgesproken dat partijen elkaar sneller informeren en gegevens kunnen delen bij het signaleren van woonfraude, overlast of andere criminaliteit. Ook zijn de partijen intensiever gaan samenwerken in de uitvoering, bijvoorbeeld bij adrescontroles. Vanuit de verbeterde informatiepositie kunnen de betrokken partijen sneller ingrijpen en komen woningen vrij voor woningzoekenden in plaats van mensen die misbruik maken van woonruimte.

Op 10 december 2019 is door 18 partners het nieuwe convenant Doorzon getekend. Naast de gemeente Diemen zijn woningcorporaties, diverse particuliere verhuurders, de Makelaarsvereniging Amsterdam, Netwerkbeheerder Liander en de politie deelnemers aan dit convenant. Inmiddels zijn er 25 partners aangesloten, waaronder nu ook beleggers met een portfolio aan vastgoed in Diemen.

---

¹ Bijlage 1, tabel 6

Samen Veilig

Samen Veilig is een groep van ROC studenten die in opleiding zijn voor 'handhaver toezicht en veiligheid' die in het kader van hun MBO stage met een begeleider, aanvullend op de gemeentelijke toezichthouders en de politie ogen en oren vormen ter versterking van het toezicht. Zij hebben de afgelopen jaren preventief gepatrouilleerd ter voorkoming van High Impact Crime, inbraakpreventie en andere overtredingen. De studenten hebben de politie en toezichthouders van de gemeente ondersteund bij handhavings- en controleacties waaronder controles op de verkeersveiligheid. Door de inzet van Samen Veilig heeft de gemeente meer zicht gekregen op gebieden waar risico op overlast en vervuiling bestaat, en is duidelijk zichtbaar geworden dat er sprake is van toezicht. Zo hadden inwoners vaker een aanspreekpunt op straat.

3.1.2. Aanpak jeugdoverlast en -criminaliteit

Inzet van straatcoaches

De Straatcoaches van Stichting Aanpak Overlast Amsterdam zijn ingezet om jongeren aan te spreken en afspraken te maken om overlast te beperken. De coaches hebben wekelijks aan politie en gemeente gerapporteerd. In overleg met de coaches kan worden besloten een huisbezoek af te leggen. In de afgelopen jaren zijn de straatcoaches een structureel onderdeel van het veiligheidsbeleid geworden. Zij waren van donderdag tot en met zondag van 16.00 tot 22.00 in de gemeente aanwezig, met name op hotspots op een route die ze aflegden, langs de scholen, speelplaatsen, winkelcentra en flats met trappenhuizen waar jongeren mogelijk rondhangen.

Top600/Top400 en Diemense groepsaanpak

De Top600/Top400 is een persoonsgerichte aanpak voor (jongere) veelplegers in deze regio. De criteria voor de Top400 zijn aanhoudingen en veroordelingen voor delicten zoals overvallen, straatroof, woninginbraak, zware mishandeling en drugscriminaliteit. In combinatie met kenmerken als huiselijk geweld, lopende jeugdbeschermingsmaatregel en schoolverzuim. De coördinatie verloopt via het Actiecentrum Veiligheid en Zorg (AcVZ). Begin 2021 is een verbindingsfunctionaris en regisseur Top400/Top600 voor Diemen aangesteld. Deze functionaris houdt zich bezig met de veelplegers die in Diemen begeleid moeten worden.

Ook voor jongeren die niet aan de criteria voldoen om in de Top600/Top400 te worden opgenomen, maar wel dreigen af te glijden naar slecht/strafbaar gedrag is aandacht. Dit betekent dat ook voor deze groep de aanpak zo integraal mogelijk is, waarbij gebruik wordt gemaakt van casustafels, doorverwijzing naar hulpverleningsprogramma's en/of andere zorg en inzet van jeugdcoaches of welzijnswerkers. Voor groepen is de Diemense Groepsaanpak vastgesteld. Er zijn de laatste jaren echter geen vaste (criminele) jeugdgroepen in Diemen bekend.

3.1.3. Toenemende drukte en groei

Woonoverlast

Sinds 2018 is in de APV de mogelijkheid opgenomen bij ernstige en herhaaldelijke woonoverlast op te treden door het afgeven van waarschuwingen of opleggen van een last onder dwangsom. Van deze mogelijkheid hoefde nog geen gebruik gemaakt te worden.

Verhuurders kunnen ook op hun zorgplicht worden aangesproken. Inwoners onderling of inwoners en woningcorporaties kunnen via de gemeente een beroep doen op buurtbemiddelaars via Buurtbemiddeling Diemen, gesubsidieerd door de gemeente. In 2019 is elf keer van buurtbemiddeling gebruik gemaakt. In 2020 tien keer en in 2021 18 keer. Een bemiddeling kan uit meerdere gesprekken bestaan. De meeste (potentiële) conflicten worden opgelost.

Woonvisie Diemen

In 2018 is de Woonvisie Diemen 2018-2023 vastgesteld. In de woonvisie wordt onder andere aandacht besteed aan de aanpak van woonfraude. Vormen van woonfraude zijn onderhuur, kraken, misbruik van woningen voor hennepcultuur of prostitutie, illegale vakantieverhuur of een sociale huurwoning laten bewonen door vrienden, familie of anderen. Door deze fenomenen zijn minder woningen beschikbaar voor huurders, vermindert de sociale cohesie en kan een buurt verloederen. Er zijn vijf actiepunten in de woonvisie opgenomen die zich richten op de aanpak van woonfraude:

- Woningen beschikbaar maken. We hebben afgesproken met corporaties en andere verhuurders dat zij huurovereenkomsten opzeggen wanneer iemand zijn of haar woning voor een ander doel dan zelfbewoning gebruikt.
- Samenwerking met corporaties en particuliere verhuurders. We hebben corporaties en particuliere verhuurders uitgenodigd deel te nemen aan het convenant Doorzon.
- Stevige aanpak malafide verhuurders en pandeigenaren. Woonfraude kan onderdeel zijn van ondermijnende criminaliteit door malafide verhuurders en eigenaren. In hoofdstuk 3.1.4. gaan we meer in op hoe we ondermijnende criminaliteit zijn tegengegaan.
- Uitbreiden regelgeving. We hebben in de APV en Huisvestingsverordening mogelijkheden opgenomen om overtreders te sanctioneren met bestuurlijke boetes. In de Huisvestingsverordening is ook gereguleerd welke vormen van toeristische verhuur zijn toegestaan en wanneer vergunningen kunnen worden verleend voor bijvoorbeeld woningsplitsing.
- Beter informeren van verhuurders en pandeigenaren. We informeerden verhuurders en pandeigenaren bij het wijzigen van regelgeving, zoals bij de opkoopbescherming die is ingegaan per 1 juli 2022 door middel van online informatie en flyers.

Rekenkameronderzoek woonfraude

In mei 2022 heeft de Rekenkamercommissie Diemen een onderzoek naar het woon(fraude)beleid van de gemeente afgerond. Positieve conclusies van dit onderzoek zijn dat er in Diemen sprake is van een samenhangend beleid op wonen en woonfraude en er sterke samenwerking op het gebied van wonen met partners plaatsvindt. De gemeenteraad wordt regelmatig geïnformeerd over het beleid en maakt ook actief gebruik van beschikbare sturingsinstrumenten.

3.1.4. Tegengaan van georganiseerde, ondermijnende criminaliteit

Nota aanpak ondermijnende criminaliteit 2021-2022 'De kraan dichtdraaien'

Met het meerjarenbeleidsplan 2019-2022 als aanleiding is voor de prioriteit ondermijning tegen te gaan de nota Aanpak ondermijnende criminaliteit 2021-2022 opgesteld. In de nota is uitgewerkt hoe ondermijning wordt bestreden door drie lijnen: Voorkomen, vroegtijdig signaleren en effectief aanpakken. Binnen deze drie lijnen is de laatste twee jaar uitvoering gegeven aan de volgende acties:

Ondermijning voorkomen

- Preventie en persoonsgerichte aanpak: Er is informatie aan ondernemers en verhuurders verstrekt, zoals folders over criminaliteit in hotelbranches, het herkennen van ondermijning en een flyer over criminele investeerders.
- In het zorg- en signaaloverleg met het Sociaal Team Diemen worden misstanden die niet onder woonfraude vallen maar waar een zorgvraag ligt, besproken om perspectief te bieden aan betrokkenen.
- Screening van huurders is gestimuleerd. De woningbouwcorporaties zijn allemaal aangesloten bij het nieuwe Doorzonconvenant. Ook veel particuliere eigenaren/verhuurders zijn convenantpartner geworden.
- Sinds 2021 is er een regisseur detentie en terugkeer. Met Diemenaren in detentie wordt een plan van aanpak opgesteld om hun re-integratie te bevorderen en recidive te voorkomen.
- Onderzoek naar bestuurlijke weerbaarheid: door een extern bureau is een quick scan uitgevoerd naar ondermijningsrisico's binnen de organisatie op basis van een aantal thema's². Over het algemeen is de organisatie van Diemen hier goed op ingesteld.

Ondermijning vroegtijdig signaleren

- De methodiek Scheerlicht is voortgezet, zoals in de volgende paragraaf beschreven.
- We nemen sinds 2020 deel aan Meld Misdaad Anoniem, waar melding gedaan kan worden van verdachte situaties en criminaliteit. Jaarlijks komen er enkele tientallen meldingen bij de gemeente binnen. In 2020 ging het om 20 meldingen, in 2021 nam dit toe tot 25. In 2022 zijn er tot nu toe 7 meldingen binnengekomen.
- In 2022 is een Spookbewoningstool gepresenteerd die de gemeenten Diemen en Amstelveen samen met TNO hebben ontwikkeld. De provincie Noord-Holland financierde het project. De eerste resultaten zijn veelbelovend. Daarom wordt de tool door het LIEC (Landelijk Informatie- en Expertisecentrum) via het Kennisplatform Ondermijning (KPO) ook aan andere gemeenten ter beschikking gesteld.

---

² Quick Scan Bestuurlijke weerbaarheid Diemen – Bureau Broekhuizen.

De tool spookbewoning helpt gemeenten met behulp van verschillende indicatoren in beeld te brengen welke woningen onterecht langer dan 6 maanden leegstaan in de Basisregistratie Personen (BRP) en welke woningen wellicht voor criminele doeleinden worden gebruikt. Hierdoor kunnen gemeenten gericht op leegstand controleren. De tool voldoet uiteraard aan de privacy-wetgeving (AVG).

- Er is gebruik gemaakt van Open Source Intelligence (OSINT): open bronnen onderzoek op internet zoals sociale mediaprofielen, marktplaats en andere aanbiddingssites, forums enzovoorts. Medewerkers van het team Openbare Orde & Veiligheid en Vergunningen en het team Handhaving hebben een cursus gehad in het gebruik van OSINT. Er is gebruik gemaakt van IRC, een applicatie om eenvoudig en anoniem naar informatie te zoeken op open bronnen. Zo komen we aan extra informatie in bijvoorbeeld woonfraude-casuïstiek of de voorbereiding van integrale handhavingsacties.

Ondermijning effectief aanpakken

- We hebben ingezet op bestuurlijke interventies zoals het opleggen van lasten onder dwangsom en woningsluitingen op basis van de Opiumwet, en toepassing van de Wet Bibob.
- Er is deelgenomen aan de regionale mensenhandeltafel. Er is een aandachtsfunctionaris mensenhandel aangesteld. Regionaal is er voor de Amstellandgemeenten een ketenregisseur. De zorgcoördinatie is bij HVO-Querido belegd. Medewerkers van het team Handhaving, OO&V en V, team Burgerzaken en het Klant Contact Centrum hebben trainingen gevolgd van de Stichting Fairwork.
- De integrale controles zoals beschreven in de paragraaf 'Integrale controles bedrijventerreinen' zijn voortgezet.

Scheerlicht

In 2017 is het project 'Scheerlicht' gestart. Op basis van signalen worden door de toezichthouders basisregistratie personen adressen bezocht waar sprake zou kunnen zijn van woonfraude, criminaliteit of sociale misstanden. Waar dit nuttig wordt geacht gebeurt dit samen met partners zoals de woningbouwcorporatie, inspectiediensten zoals de Arbeidsinspectie, het UWV of anderen. Bij vermoedens van criminele activiteiten is ook de politie aanwezig.

Scheerlicht heeft zich van 2019 tot 2022 ontwikkeld tot een standaard werkwijze die voor alle adressen in Diemen wordt toegepast. Daarmee is bereikt dat het project een methode is geworden en is omgezet naar een structurele aanpak. Dit heeft ook de blauwdruk opgeleverd voor de integrale controles op bedrijventerreinen. De wijkgerichte aanpak binnen Scheerlicht is uitgevoerd met ketenpartners uit de Landelijke Stuurgroep Interventieteams (LSI) en valt daarmee onder de samenwerkingsovereenkomst voor interventieteams. Dat betekent onder andere dat gegevensverwerking is goedgekeurd door de LSI.

De aanpak Scheerlicht is zeer succesvol gebleken. Misbruik van woningen wordt effectief aangepakt. Criminaliteit, misstanden en woonfraude worden gestopt. Elk jaar komen na de interventies vanuit de aanpak Scheerlicht tientallen woningen weer vrij voor echte woningzoekenden. Door de interventies kunnen strafrechtelijke onderzoeken gestart worden, kunnen slachtoffers (van bijvoorbeeld mensenhandel) worden geholpen, en kunnen onterechte toegekende uitkeringen en toeslagen aan criminelen worden gestopt en teruggevorderd. Daarnaast wordt de kwaliteit van de Basisregistratie Personen (BRP) nog verder verhoogd.

Shintolabs

Shintolabs is een applicatie en datamodel om fraudefenomenen en ondermijning in Diemen in beeld te brengen. Met Shintolabs wordt invulling gegeven aan een wijze van datagestuurde werken waarbij door visualisaties in de vorm van gebieds- en locatiekaarten en van casusdetails informatie kan worden aangevuld en geraadpleegd. In 2021 en 2022 is Shintolabs uitgewerkt om in 2023 actief in gebruik genomen te worden. Shintolabs bevat gegevens uit meldingen, eigen rapportages en onderzoek door toezichthouders van de gemeente en gegevens van partners met wie gegevens op basis van een convenant gedeeld mogen worden. Met een Data Protection Impact Assessment (DPIA) is beoordeeld dat wordt voldaan aan de eisen van de AVG. Bij de ontwikkeling is rekening gehouden met privacy-aspecten en datakwaliteit en veiligheid. In hoofdstuk 4.9.5. gaan we meer in op privacy en het ethisch verantwoord gebruik van data.

Integrale controles bedrijventerreinen

Het project Out of the Box is doorontwikkeld naar het uitvoeren van integrale controles op de bedrijventerreinen. De verschillende gemeentelijke toezichthouders voeren samen met de politie, Liander en zo mogelijk aanvullende partijen zoals de FIOD, de NVWA en de Arbeidsinspectie controles uit. Daarbij worden hulpmiddelen ingezet zoals speurhonden. Een integrale actie wordt voorbereid door gebruik van open source intelligence. De informatie bekend bij verschillende betrokken partijen wordt uitgewisseld met inachtneming van de AVG, Wet politiegegevens en andere wetten en richtlijnen.

In 2019 en 2022 is een masterclass bevoegdheden gegeven aan boa's, toezichthouders en politie, zodat de betrokken partijen van elkaar weten wat zij mogen op het gebied van binnentreden van panden, controleren van papieren en zaken en andere toezichts- of opsporingsbevoegdheden. Ook de overgang van bestuursrecht (toezicht) naar strafrecht (opsporing) is hier duidelijk uitgelegd. Jaarlijks worden meerdere controles uitgevoerd op verschillende bedrijvencomplexen. Daarbij kan aandacht worden besteed aan bepaalde branches of specifiek gebruik waarvan vooraf vermoedens bestaan dat sprake is van overtredingen van enige regelgeving.

Uitbreidingen Wet Bibob

Een sterk instrument tegen ondermijnende criminaliteit is het toepassen van de Wet Bibob. Als blijkt dat ernstig gevaar bestaat dat een vergunning zal worden gebruikt voor het plegen van strafbare feiten, of geld dat is verkregen of zal worden verkregen door het plegen van strafbare feiten door deze vergunning kan worden ingezet, kan de aanvraag worden geweigerd of een verleende vergunning worden ingetrokken. In de horeca en bij vuurwerkverkoopvergunningen bevat het Bibob-onderzoek daarnaast ook een toets op het levensgedrag van de exploitant. Op 1 augustus 2020 en 1 oktober 2022 is de Wet Bibob uitgebreid met als doel de controlemogelijkheden van de gemeente uit breiden. Het gaat hierbij met name om meer onderzoeksmogelijkheden naar samenwerkingsverbanden die de aanvrager aangaan en uitwisseling van informatie met de Belastingdienst.

In tabel 8 in de bijlage wordt het aantal uitgevoerde Bibob-onderzoeken weergegeven. Het aantal onderzoeken in 2022 is opvallend laag. Dat is verklaarbaar omdat in de nasleep van de coronapandemie weinig ondernemers verhuizen of een horecaonderneming openen.

Digitaal opkoopregister/aanpak heling

Heling van gestolen goederen – al dan niet opzettelijk - is helaas een veel voorkomend delict. Speciaal om heling tegen te gaan is in de afgelopen periode in Diemen het Digitaal Opkopers Register (DOR) ingevoerd. In het DOR registreren handelaren goederen die zij in- en verkopen. Het DOR is een digitaal en gebruiksvriendelijk registratiesysteem. Het DOR staat in voortdurend contact met het register waarin gestolen goederen zijn geregistreerd. Op die manier blijkt snel of goederen die worden opgekocht of verkocht als gestolen staan geregistreerd. Het DOR heeft een aantal voordelen. Gestolen goederen worden eerder teruggevonden, helers lopen sneller tegen de lamp en het risico van onbewuste heling neemt af.

APV Ondermijningsproof

In de zomer van 2020 is de model-APV zoals deze wordt voorgesteld door de VNG geactualiseerd. Bij het onderwerp ondermijning is aangesloten bij de handreiking APV en ondermijning, een uitgave van het Aanjaagteam Ondermijning, waar ook de gemeente Diemen aan mee heeft gewerkt. In de handreiking wordt onder andere ingegaan op het noemen van Shisha lounges als openbare inrichtingen, het opnemen van een vergunningsplicht met aanvullende voorwaarden als het gaat om vechtsportevenementen, verbodsbepalingen met betrekking tot drugshandel en drugsgebruik in het openbaar en het vergunningplichtig stellen van branches waar sprake is van een verhoogd risico op ondermijning. De APV in Diemen is met de wijziging van 2020 op al deze onderdelen aangepast.

3.1.5. Voorkomen en bestrijden (dreigend) terrorisme en radicalisering

Het thema 'Radicalisering, extremisme en geweld' was in het RVP 2019-2022 als belangrijk veiligheidsthema benoemd. In het voorgaande meerjarenbeleidsplan is daarom opgenomen dat de gemeente zich richt op voorlichting en bescherming van kwetsbare individuen of groepen. De expertise voor het signaleren van radicalisering is aanwezig bij de casusregisseurs van de gemeente Amsterdam, die aansluiten bij de overleggen binnen het AcVZ. De gemeente is aangesloten bij het convenant integrale Persoonsgerichte Aanpak Radicalisering (iPGA-R).

Voor de gehele regio geldt dat er in 2019 een totaal van 59 personen in deze persoonsgerichte aanpak zat, in 2020 nam dit aantal af naar 50, in 2021 was sprake van een verdere afname naar 37 personen. Relevant is dat er in 2019 nog sprake was van de zogenaamde uitreizigers naar Syrië en Irak. Het merendeel van de huidige personen in de aanpak, is hierin opgenomen vanwege islamitisch extremistisch gedachtegoed, een klein deel wegens rechtsextremistisch of ander extremistisch gedachtegoed, mede voortkomend uit maatschappelijke polarisatie.

3.1.6. Bestrijding discriminatie en tegengaan van intolerantie

De gemeente Diemen is aangesloten bij het Meldpunt Discriminatie Regio Amsterdam. Dit meldpunt zet zich actief in voor preventie en bestrijding van discriminatie en de processen die daaraan ten grondslag liggen. Inwoners kunnen bij dit meldpunt terecht voor advies, klachtbehandeling, onderzoek, bemiddeling, dialoogbegeleiding en voorlichting. Het meldpunt ondersteunt burgers en organisaties in het vinden van een duurzame oplossing. In 2020 zijn 26 meldingen van discriminatie door inwoners gedaan, in 2021 16 meldingen. In het merendeel van de gevallen gaat het om uitlatingen van discriminerende aard, gericht op de afkomst van het slachtoffer. Dit aantal ligt hoger dan het aantal aangiftes van discriminatie. In 2021 is twee keer aangifte gedaan. De politie geeft bij aangiftes aan dat er naast de aangifte ook melding kan worden gedaan bij het meldpunt.

In 2020 is de beleidsnota Diemen Divers & Inclusief vastgesteld door de gemeenteraad. Met dit beleid willen we bewustwording, inclusiviteit en verbinding stimuleren en discriminatie voorkomen.

3.1.7. Cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit

Criminaliteit online is moeilijk tastbaar. De opsporingstaken liggen bij gespecialiseerde teams van de politie. De nadruk voor de gemeente ligt op preventie. Er zijn voorlichtingsdagen gehouden in het buurtcentrum in Diemen Noord en tijdens de veiligheidsdagen in Diemen is extra aandacht besteed aan dit thema om inwoners weerbaarder te maken. Uit de overzichten van de politie volgt dat er toch nog veel Diemenaren slachtoffer worden van WhatsAppfraude en soortgelijke fraudefenomenen. Via deelname aan het platform veilig ondernemen Amsterdam Amstelland (PVOAA) is aandacht besteed aan de risico's op digitale criminaliteit voor ondernemers, zoals datadiefstal of het 'gijzelen' van systemen door encryptie.

3.1.8. High Impact Crimes

In het voorgaand meerjarenbeleidsplan is ingezet op het terugdringen van High Impact Crimes om de kans op slachtofferschap te beperken. Daarbij is gericht op hotspots en kwetsbare groepen, en het doorbreken van intergenerationele patronen. Onder High Impact Crimes vallen woninginbraken, straatroof, overvallen en bedreigingen.

Inzet op daling woninginbraken en straatroof

Er is blijvend ingezet op daling van het aantal woninginbraken en straatroven in relatie tot het aantal woningen. Daarvoor waren een aantal concrete acties beschreven in het meerjarenbeleid 2019-2022.

- Vergroten aantal deelnemers aan WhatsApp buurtpreventiegroepen en Burgernet.
- Verhoogd toezicht houden op hotspots van straatroof.
- Voortzetten particuliere beveiliging op Bergwijkpark en Campus Diemen Zuid.
- Inzet van Veiligheidsteam Openbaar Vervoer en flexibele politiecapaciteit.
- Structurele maatregelen om de sociale veiligheid te verhogen.

Op al deze onderdelen is actief ingezet. Er is op veiligheidsdagen en informatieavonden aandacht besteed aan het gebruik van Burgernet en buurtpreventie-apps. De politie, boa's en de studenten van Samen Veilig hebben hotspots opgenomen in hun surveillanceroutes. De beveiliging van het Bergwijkpark en de Campus Diemen Zuid is aanbesteed voor een langere periode, met verlengingsmogelijkheden tot 7 jaar. Het Openbaar Vervoer team van de politie werd ingezet tot aan opheffing in 2020. Op verschillende (onderdoorgangen van) fietspaden en rondom de stations is de verlichting verbeterd.

Dwangsom inbrekerswerktuigen

In de afgelopen periode is besloten om ook via bestuurlijke interventies te proberen het aantal woninginbraken terug te dringen. Daarom worden nu bestuurlijke maatregelen opgelegd aan personen in het bezit van inbrekerswerktuigen. Daarmee wordt al vroegtijdig gesanctioneerd in plaats van te wachten tot iemand daadwerkelijk inbreekt. In 2020 zijn 2 waarschuwingen afgegeven en is vier keer een last onder dwangsom opgelegd voor het bezitten van inbrekerswerktuigen. In 2021 gaat het om 2 waarschuwingen en één keer een last onder dwangsom.

Mobiel DNA-lab

In de politie-eenheid Amsterdam, waar ook Diemen onder valt, is sinds 2020 deelgenomen aan de proef LocalDNA, een onderdeel van het Programma 'Herpositionering en Intensivering Forensische Opsporing'. De politie-eenheid Amsterdam kon een beroep doen op het mobiele lab van de Landelijke Eenheid om zeer snel op locatie een DNA analyse uit te voeren en binnen drie dagen resultaten bij Justitie in te dienen. Dit heeft in een aantal zaken geholpen bij het sneller in beeld komen en aanhouden van verdachten.

3.1.9. Zorg voor slachtoffers en kwetsbare groepen

Personen met verward gedrag

Er is door het onderzoeksbureau 'DSP-groep' een 'startfoto' gemaakt over het onderwerp personen met verward gedrag door middel van twee werksessies. Daaruit zijn bouwstenen opgesteld die als kapstok dienen om tot een meer sluitende aanpak voor mensen die verward of onbegrijpelijk gedrag vertonen. Deze aanpak wordt nog verder ontwikkeld.

Huiselijk geweld en kindermishandeling.

Diemen is aangesloten bij de Regioaanpak 2020-2024 Huiselijk Geweld en Kindermishandeling. Daarin staan drie speerpunten opgenomen op het gebied van het zichtbaar en bespreekbaar maken van huiselijk geweld en kindermishandeling, veilig ouderschap, veilige relaties, het stoppen van geweld en tot structurele oplossingen komen. Voor elk van de speerpunten is een uitvoeringsagenda opgesteld en uitgevoerd.

Tijdelijk huisverbod

Per jaar wordt ongeveer 10 keer gebruik gemaakt van het opleggen van een tijdelijk huisverbod³. Het huisverbod wordt in eerste instantie opgelegd door de politie in mandaat van de burgemeester. De burgemeester kan, indien nodig, het tijdelijk huisverbod verlengen. Met het huisverbod wordt een time-out gecreëerd in een huiselijke situatie om de hulpverlening voor het gezin op gang te brengen.

3.1.10. Overige lokale thema's

Brandpreventie

Het project 'Brandveilig leven' is uitgevoerd. Er is ingezet op scholen en zorginstellingen, omdat hier zich de risicogroepen kinderen en ouderen bevinden. Vanwege de corona beperkingen en capaciteitsgebrek zijn in 2020 de acties richting instellingen stil komen te liggen.

Alle brandkranen zijn gecontroleerd op locatie op beschikbaarheid en bereikbaarheid. Waar nodig worden nieuwe markeringen aangebracht. Daarnaast is een aantal waterinnamepunten en aanvullende bluswatervoorzieningen gerealiseerd. De controle op bluswatervoorzieningen is per 2021 overgedragen aan de regionale brandweer.

Fysieke veiligheid

De Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland (VrAA) heeft een beleidsplan Buiten Gewoon Veilig 2021-2024 opgesteld. Hierin komen vier inhoudelijke en vier ondersteunende programma's aan bod, gericht op risicobeheersing, incidentbestrijding en crisisbeheersing.

Er is afgesproken dat het beleidsteam bij GRIP incidenten samenkomt in het gemeentehuis van de gemeente waar het incident plaatsvindt. Daarvoor zijn de audiovisuele hulpmiddelen voor de gemeentelijke crisisstaf gemoderniseerd om ook digitaal overleg tussen de gemeentelijke en regionale crisisstaven mogelijk te maken. Het regionaal operationeel team blijft gevestigd in het Regionaal Crisis Centrum (RCC) in de Stopera. Ook bij GRIP 4 en hoger wordt gebruik gemaakt van het RCC.

---

³ Bijlage 1, tabel 9.

Aan de regionale oefen- en opleidingseisen is voldaan. De laatste versie van het 'Draaiboek calamiteiten in het sociaal domein' is vastgesteld in december 2018. Het gemeentelijk draaiboek Gemeentelijk Actiecentrum en Gemeentelijk continuïteitsplan zijn in 2022 geactualiseerd.

Crisisbeheersing

Vanaf 2020 heeft structurele crisisbeheersing een belangrijke rol gespeeld in de capaciteitsbesteding van team Openbare Orde & Veiligheid en Vergunningen.

Crisisbeheersing bevat niet alleen incidenten, maar ook structurele crises. Dat begon in 2020 met COVID-19, de coronapandemie. In 2022 kwamen daar de opvang van Oekraïners en de vluchtelingencrisis voor in de plaats.

Inzet Crisisbeheersing (intergemeentelijk piket):

2019

26 mei 2019:	Roemeens stembureau in Diemen Zuid
6 juni 2019:	Storm, Grip 1, Regionaal
24 juni 2019:	Storing KPN & 112, Grip 2, Landelijk
12 dec 2019:	Gaslekage na schietpartij, Grip 1, Diemen

2020

Vanaf 27 februari 2020 tot heden: COVID

2021

29 januari 2021:	Dreiging COVID rellen
01 februari 2021:	Demonstratie Vattenfall Biomassacentrale
05 maart 2021:	Demonstratie Vattenfall Biomassacentrale
26 november 2021:	Waterleidingbreuk Diemen Zuid
31 december 2021:	Plofkraak Via Hotel

2022

21 februari 2022:	Storm
24 februari 2022:	Wateroverlast gemeentehuis Diemen
Vanaf 09 maart 2022:	Opvang ontheemden uit Oekraïne
Vanaf 01 juli 2022:	Opvang asielzoekers uit Ter Apel

Coronamaatregelen en handhaving

Vanaf februari 2020 heeft veel in het teken van de coronapandemie gestaan. Huisbezoeken in het kader van woonfraude en integrale controles op bedrijventerreinen zijn tijdens de piekperiodes van de pandemie niet uitgevoerd. Wel vonden controles plaats op de naleving van coronamaatregelen, zoals de verplichte sluiting of beperking van openingstijden van horeca en verschillende andere soorten winkels en ondernemingen. Ook is gecontroleerd op het naleven van het samenscholingsverbod.

Er is in één geval gedurende de geldende pandemieregels een bevel tot sluiting afgegeven, een ander bedrijf sloot vrijwillig, en er is een last onder dwangsom op grond van de Wet publieke gezondheid opgelegd. Ook zijn op grond van deze wet twee waarschuwingen afgegeven. Demonstraties of optochten zijn wel aangekondigd, maar hebben in Diemen niet plaatsgevonden. De gemeentelijke continuïteitsplannen zijn begin 2022 geactualiseerd.

Met name lockdowns hebben ook een sterk effect op relevante cijfers en statistieken gehad. Zo nam het aantal inbraken en overvallen tijdens de lockdowns sterk af. Doordat mensen overtredingen van coronamaatregelen zoals het niet naleven van samenscholingsverboden als overlastgevend ervoeren, namen overlastmeldingen juist toe⁴.

Oekraïense ontheemden

Op 24 februari 2022 viel Rusland Oekraïne binnen. Daardoor is een aanhoudende stroom ontheemden op gang gekomen. Het kabinet heeft hiervoor een crisisorganisatie ingericht. Daarmee worden de veiligheidsregio's als crisisbeheersingsorganisaties verantwoordelijk, en dragen gemeenten bij aan de opvang van deze ontheemden.

In de gemeente is een kleine 'crisisorganisatie' samengesteld, bestaande uit een kerngroep en een regiegroep. Er is dagelijks contact met verschillende externe organisaties. In maart 2022 zijn 55 ontheemden in het VIA Hotel opgevangen, dit aantal nam toe tot 87 ontheemden. Ook zijn er mensen in huis opgevangen bij inwoners van Diemen. Er is een inzamelingsactie gehouden om de ontheemden te voorzien van speelgoed, kleding en andere benodigdheden. In juni 2022 zijn de ontheemden deels overgebracht naar studio's aan de Bergwijkdreef. Vanaf december 2022 zullen Oekraïense ontheemden in de gemeentelijke opvang gebruik kunnen maken van de flexwoningen aan de Bergwijkdreef.

Opvang vluchtelingen (overloop COA)

Het aanbod van vluchtelingen in Nederland is dermate groot dat de landelijke intake op het aanmeld centrum van het Centraal orgaan asielzoekers (COA) zwaar overbelast is. De staatsecretaris van Justitie en Veiligheid heeft een beroep gedaan op de gemeenten en de veiligheidsregio's om structureel crisisnoodopvanglocaties beschikbaar te stellen voor de eerste opvang van asielzoekers.

In Diemen hebben we in de periode 28 juli 2022 tot en met 10 oktober 2022 een sporthal beschikbaar gesteld en zo ruimte aangeboden voor maximaal 50 asielzoekers. Per 10 oktober 2022 zijn deze vluchtelingen verhuisd naar een crisisnoodopvang locatie in Aalsmeer. Een deel van de maatregelen betreft het huisvesten van de statushouders die nu nog in asielzoekerscentra zitten. Gemeenten hebben een taakstelling om statushouders in woningen te huisvesten. Diemen heeft aan deze opgave voldaan.

---

⁴ Een piek aan meldingen jeugdoverlast in 2020 kan worden verklaard doordat jongeren samenkwamen zonder afstand van elkaar te houden. Tijdverdrijf zoals sportbeoefening lag stil.

3.1.11. Openbare orde

Op grond van de Gemeentewet wordt de burgemeester belast met handhaving van de openbare orde. Daaronder kan worden verstaan de zorg voor naleving van het geheel aan regels dat noodzakelijk is voor een ordelijk menselijk samenleven. Wanordelijkheden kunnen zich op allerlei manieren uiten. In het onderstaande overzicht staan de voorgekomen grotere incidenten/gebeurtenissen in de periode 2019-2022 die de speciale aandacht hadden vanwege (mogelijke) verstoringen van de openbare orde.

jaar	Incident
2019	Boerenprotest
	Kraken pand (2 x)
	Plofkraak ING Diemen Noord
	Beschieting Rode Kruislaan
2020	Mogelijke tegenreactie kinderdemonstratie 25-06-2020
	Demonstratie Vattenfall 25-09-2020
	Citrixprobleem 17-01-2020
	Kraken pand
	Vogelgriep
	Beschietingen horecagelegenheden Diemerplein
2021	Drugsafval langs Spoorpad
	Aanrijding van viaduct Gooiseweg
	Manifestatie Forum voor Democratie
	Vondst handgranaat Weespertrekvaart
	Handgranaat Diemerplein
2022	Demonstraties Vattenfall
	Boerenprotest
	EOD incident Ouddiemerlaan

Illegale feesten

Een voorkomend fenomeen was dat in coronatijd meer illegale feesten werden georganiseerd. In 2019 en 2020 waren met name het Diemberbos en Kanaaldijk West hiervoor populaire plaatsen. Onder de bruggen bij de Kanaaldijk is een mobiele camerapost van de politie ingezet. Dit lijkt effectief, in 2021 en 2022 zijn hier geen illegale feesten meer geconstateerd. Wel zijn begin 2021 de Oude Muiderstraatweg, Overdiemerweg en vervolgens de Muiderstraatweg populaire locaties gebleken. In 2019-2022 gaat het in totaal om zo'n 20 feesten, georganiseerd door steeds verschillende overtredders. De overtreding wordt over het algemeen gesanctioneerd door een bestuurlijke maatregel en de geluidsapparatuur wordt indien mogelijk in beslag genomen.

3.1.12. Communicatie, participatie en samenwerking

Veiligheidsonderwerpen zijn door de gemeente en veiligheidspartners gecommuniceerd naar inwoners en ondernemers via reguliere en social media. De komende jaren worden activiteiten om onder andere de meldingsbereidheid te vergroten verder vormgegeven.

Meld een vermoeden en Meld Misdaad Anoniem

In 2019 is met alle Amstellandgemeenten gestart met het gebruik van de app 'Meld een vermoeden'. Via de app kunnen handhavers, toezichthouders, de politie en andere inspectie-instanties vermoedens van ondermijnende criminaliteit melden en onderling informatie delen.

In 2020 heeft de gemeente zich (met financiële steun van de provincie Noord-Holland) ook bij Meld Misdaad Anoniem aangesloten. Hier kunnen burgers anoniem signalen melden. Er worden regelmatig meldingen gedaan van (vermoedens van) woonfraude, hennepkwekerijen of illegale (thuis)prostitutie. Deze meldingen komen binnen bij zowel de politie als de gemeente. In overleg met de politie wordt bepaald wie de desbetreffende melding coördineert, waarbij zoveel als mogelijk integraal wordt samengewerkt.

3.1.13. Politie Basisteam Amstelland-Oost

Het basisteam van de politie in Diemen was voormalig het team Diemen-Ouder-Amstel. Sinds 2022 is dit het Basisteam Amstelland-Oost. Hier valt ook Weesp onder. Het basisteam stelt jaarlijks een teamplan op waarin de kernwaarden van het team zijn beschreven en waarin prioriteiten worden benoemd. Deze worden afgestemd met de gemeente, die een regisserende rol heeft wat betreft de inzet van het team op verschillende criminele fenomenen. In de periode 2020-2022 is ingezet op de prioriteiten overlast, ondermijning, high impact crimes en veelvoorkomende criminaliteit. De uitgangspunten daarbij zijn steeds de goede samenwerking, vakmanschap van de politie en innovatief werken.

Overlast

Onder overlast werden jeugdoverlast, vuurwerk, lachgas en verwarde personen geschaard. Er is ingezet op jeugdagenten, door het aanstellen van een 'wijkagent' speciaal gericht op jeugdigen. Daarnaast is extra aandacht besteed aan jongeren in de Top400 of jongeren die daar in dreigen terecht te komen. Verder is ingezet op verschillende vormen van preventie en aansluiting bij het zorg- en signaaloverleg. In dit overleg wordt kennis gedeeld en besloten naar welke hulp of andere inzet jongeren of kwetsbare personen worden verwezen.

Aanpak ondermijning

De aanpak van ondermijnende criminaliteit zoals witwassen of grootschalige drugshandel is meer een taak van opsporingsteams dan van basisteams. Toch zijn basisteams essentieel om ondermijning aan te pakken. Er is door het basisteam ingezet op betere samenwerking met de woningcorporaties en met de gemeente. Dat verliep door de bestuurlijke aanpak van ondermijning, Scheerlicht, de integrale controles en het Doorzonconvenant. Deze onderwerpen zijn in eerdere paragrafen uitgebreid aan bod gekomen.

High Impact Crimes

Er is in het tegengaan van High Impact Crimes meer ingezet op het (effectiever) gebruiken van sociale media als preventiemiddel en door toezicht en handhaving door het basisteam, waaronder op hotspots.

Veelvoorkomende criminaliteit

Naast toezicht op en handhaving van veelvoorkomende criminaliteit op specifieke locaties als het stationsgebied en de winkelcentra heeft tot 2020 samenwerking plaatsgevonden met het team openbaar vervoer. Als innovatief middel zijn lokmiddelen ingezet, zoals de lokfiets op het stationsgebied om fietsendieven op heterdaad te betrappen.

3.2. Trendbeeld 2022

De politie eenheid Amsterdam heeft net als in 2019 ook in 2022 een trendbeeld opgesteld. Hierin benoemt de politie regionale maatschappelijke ontwikkelingen en trends die zij ziet, en beschrijft de effecten die deze hebben op het politiewerk, inwoners en het bestuur. Uit het trendbeeld volgen een aantal ontwikkelingen.

Geweld

De politie ervaart verharding van de samenleving. Online bedreiging van politici, bestuurders, journalisten en wetenschappers neemt toe, ook in samenhang met radicalisering tot extremisme. De bereidheid geweld tegen de politie te gebruiken neemt toe. In het criminele circuit zet de geweldspiraal zich voort. De invloed van de onderwereld rijkt ver en schuwt dodelijk geweld niet.

Ook onder jongeren is sprake van verharding, waarbij overgestapt wordt van messengeweld naar vuurwapens. In de regio Amsterdam⁵ is geen sprake van een afname van gepleegde overvallen, in tegenstelling tot de rest van het land.

Demonstraties

Er vinden vaker demonstraties plaats, het zwaartepunt van de hoeveelheid demonstraties verplaatst ook van Den Haag naar Amsterdam. Tussen demonstranten bevinden zich nieuwe groeperingen zoals 'Defend' groepen of Black Bloc. Dergelijke groepen kunnen escalerend werken. Ook doordat via sociale media meer niet-aangemelde protestacties worden georganiseerd zijn protestgroepen vaak mobiel en hebben geen duidelijk plan, wat ook kan leiden tot sneller uit de hand lopen van een demonstratie.

Demonstraties kosten de politie veel capaciteit. De vele demonstraties in Amsterdam gaan ook ten koste van politiecapaciteit in Diemen, al vinden hier weinig protesten plaats.⁶

Georganiseerde misdaad

De hoofddelicten binnen de georganiseerde misdaad in Nederland zijn drugshandel en witwassen. De aard van de georganiseerde misdaad verandert: er is sprake van fluïde netwerken (losse netwerken rond een kerngroep) waarbij verschillende criminele dienstverlening wordt ingekocht door deze groepen. Deze diensten worden vooral geleverd door jongere criminelen. Er gaat enorm veel geld om in met name de drugshandel.

---

⁵ In Diemen is wel een afname van overvallen zichtbaar, bijlage 1 grafiek 2.

⁶ Zie incidentenlijst: Enkele protesten tegen de voorgenomen biomassacentrale.

Criminelen willen dit witwassen via de vastgoedmarkt en allerlei verdienmodellen. Daarvoor zoeken ze connecties in de bovenwereld als facilitators. De belangrijkste inzet voor de gemeente bestaat uit preventie, door te investeren in wijken en de aanwas van jeugdige criminelen te voorkomen. Ook is het van belang integraal te werken, zoals in RIEC-verband, om slagvaardiger te kunnen opereren.

Cybercriminaliteit

Criminelen lopen voor in de digitale wedloop en stappen over op nieuwe vormen van digitale criminaliteit. Een deel van de cybercriminaliteit vergt weinig technische kennis. Door anonimiseringstechnieken is de pakkans laag terwijl er geen barrières bestaan zoals afstand of toezicht die fysiek wel aanwezig zijn.

De gemeente heeft weinig invloed op het digitale domein. Mede omdat daders veelal vanuit het buitenland opereren. Opsporing is een taak voor de politie. De inzet van de gemeente is daarom inzet op preventie: het voorkomen dat ondernemers gehackt worden, dat inwoners slachtoffer van fraude worden of dat jongeren zich als geldezels laten gebruiken.

Zorg en veiligheid

De politie ziet een verzwaring in de problematiek van personen met verward gedrag. De politie is hier veel tijd aan kwijt omdat het lang duurt voordat de betrokken hulpverlenende instantie er is. De inzet op huiselijk geweld en kindermishandeling blijft van groot belang. Ook zijn er zorgen over uitbuiting en mensenhandel, met name in kwetsbare groepen als ongedocumenteerden. De kans op detectie van uitbuiting is laag, net als de aangiftebereidheid. Er zijn veel zorg- en hulpverleningsorganisaties, het is door bureaucratie, personeelstekorten, wachtlijsten en de complexe problematiek voor de politie een uitdaging om goed samen te werken met die instanties.

Op het onderwerp verwarde personen kan de gemeente inzetten op vrijwillige en gedwongen hulpverlening onder bepaalde omstandigheden met gebruik van bevoegdheden van de burgemeester. Voor het onderwerp mensenhandel en uitbuiting moet in 2022 door elke gemeente beleid zijn opgesteld. Belangrijk op elk zorggerelateerd onderwerp is borging van een goede regie.

3.3. Cijfers veiligheidsbeleid 2019 – 2022

Jaarlijks wordt door de politie een groot aantal gegevens bijgehouden, waaronder cijfers over criminaliteit en over meldingen. Alle indexcijfers uit dit hoofdstuk zijn afkomstig uit de Regionale Veiligheidsrapportage (RVR). Andere cijfers die in de bijlage zijn opgenomen volgen uit politiegegevens, waarstaatjegemeente.nl en eigen administratie.

3.3.1. Objectieve veiligheidsindex Diemen

De veiligheidsindex is een instrument om eenduidige informatie over criminaliteit, overlast en onveiligheidsbeleving in de regio weer te geven⁷. Met de gegevens van de veiligheidsindex kan de ontwikkeling van buurten in de regio Amsterdam-Amstelland worden gevolgd op deze gebieden, en kunnen wijken onderling met elkaar worden vergeleken. In 2021 heeft het CBS de vragenlijst van de Veiligheidsmonitor herzien. Er wordt gebruik gemaakt van enkele nieuwe bronnen en er staan meer indicatoren in. De deelindexen worden niet meer tot één cijfer gemiddeld. De bronnen van de index zijn misdrijfcijfers van de politie, overlastmeldingen van burgers bij de politie en bij de gemeente Amsterdam en de herziene Veiligheidsmonitor. Vanwege de herziene Veiligheidsmonitor is ook de Veiligheidsindex herzien. In bijlage 1, waarin een aantal tabellen en grafieken zijn opgenomen, is in de grafieken een knip aangebracht omdat een doorgaande lijn misleidend zou zijn gezien het gebruik van de nieuwe Veiligheidsindex. Het basisjaar van de voorgaande index was 2014. Het nieuwe basisjaar is 2021. Het gemiddelde van alle wijken is daarbij basiswaarde 100.

Geregistreeerde criminaliteitsindex

Deze index bestaat uit de politiecijfers over high impactcriminaliteit. Daaronder vallen overvallen, straatroof, woninginbraak en bedreiging. In bijlage 1 worden deze ook in absolute aantallen en per 1000 inwoners of woningen weergegeven⁸. De overige high index crime bestaat uit zedendelicten, moord/doodslag en mishandeling of openlijk geweld. In de index wordt ook high volume criminaliteit opgenomen. Dat zijn een aantal vormen van diefstal, zakkenrollerij, vernieling en drugs- of drankoverlast. Dit deel van de index komt voort uit absolute gegevens, dus zonder zelfrapportage of inschattingen van respondenten. In 2020 is ten opzichte van 2019 een daling van de geregistreeerde criminaliteit waar te nemen.

Geregistreerd slachtofferschap index

De cijfers over slachtofferschap komen volledig uit de Veiligheidsmonitor, die uitgaat van zelfrapportage door de respondenten. Dezelfde indeling van delicten als de criminaliteitsindex wordt aangehouden, in aanvulling daarop wordt ook digitaal slachtofferschap geregistreerd⁹.

Ervaren overlastindex

De twee deelindexen van de overlastindex zijn personenoverlast en verloedering. Personenoverlast wordt voor Diemen geregistreerd via overlastmeldingen van burgers bij de politie. Voor verloedering wordt alleen de Veiligheidsmonitor gebruikt. De ervaren overlast nam in 2020 toe, net als in de rest van de regio¹⁰.

---

⁷ De vier deelindexen zijn opgenomen in tabel 4.

⁸ Tabel 2 en 3, grafiek 1, 2 en 3.

⁹ De gehele deelindex in grafiek 4.

¹⁰ De gehele deelindex in grafiek 5.

3.3.2. Absolute cijfers

High Impact Crimes

Te zien in tabel 2 en de grafieken 1 tot en met 3 (bijlage 1) is dat de High Impact Criminaliteit op veel onderdelen sterk is afgenomen de afgelopen jaren. Bij deze cijfers moet wel rekening worden gehouden met de impact van de coronapandemie. Doordat bijvoorbeeld meer mensen thuis werkten was er minder gelegenheid tot woninginbraak.

Jeugd

Het aantal meldingen van jeugdoverlast nam sinds 2016 af. In 2020 is sprake van een grote toename. Deels hebben deze meldingen te maken gehad met corona, zeker in de tijden van beperkingen. In 2021 is dan ook meteen een halvering van het aantal meldingen te zien.

3.3.3. Onveiligheidsbeleving

Met de (on)veiligheidsbeleving, ofwel ‘*subjectieve veiligheid*’, wordt het veiligheidsgevoel van burgers bedoeld. Het is belangrijk om naast de objectieve veiligheid (het feitelijke niveau van veiligheid) hiervoor oog te hebben. De Regionale Veiligheidsindex Amsterdam-Amstelland geeft inzichten in hoe de veiligheid en het veiligheidsgevoel zich in de loop van de tijd in de verschillende wijken en gemeenten ontwikkelt.

Onveiligheidsbelevingsindex

De deelindexen van de onveiligheidsbelevingsindex zijn risicoperceptie, onveiligheidsgevoelens en vermijding¹¹. Risicoperceptie is een intermediaire factor die gevoelens en gedrag kan bepalen op basis van de inschatting van de kans op slachtofferschap van criminaliteit. Bij vermijding gaat het om het vermijden van bepaalde situaties en plaatsen op verschillende tijden. Alle gegevens komen uit de Veiligheidsmonitor. Deze index is van de vier het meest subjectief: het gaat om zelfrapportage van gevoelens door respondenten, niet om daadwerkelijke aantallen gepleegde strafbare feiten. De onveiligheidsgevoelens in Diemen nemen licht af, terwijl in de regio een redelijk sterke toename plaatsvindt. De toename vindt met name binnen Amsterdam plaats.

---

¹¹ De gehele deelindex in grafiek 6.

3.4. Benchmark “Waar staat je gemeente” (Diemen) 2021

Een aantal cijfers over veiligheid, waaronder criminaliteitscijfers en indicatoren over de tevredenheid van inwoners, zijn opgenomen in de jaarlijkse begroting. Deze cijfers komen van de site [waarstaatjegemeente.nl](https://www.waarstaatjegemeente.nl), waar iedere gemeente een eigen dashboard heeft. De benchmark wordt eens in de twee jaar gehouden.

Verplichte indicatoren zijn:

- Haltverwijzingen per 10.000 jongeren;
- Harde kern jongeren per 10.000 inwoners;
- Winkeldiefstallen per 10.000 inwoners;
- Gewelddsmisdrijven per 10.000 inwoners;
- Diefstallen uit woning per 10.000 inwoners;
- Vernielingen en beschadigingen openbare ruimte per 1.000 inwoners;
- Percentage inwoners dat zich weleens onveilig voelt in de buurt;
- Percentage inwoners dat in enige mate overlast heeft van buurtbewoners.

Het dashboard toont over een deel van deze onderwerpen een momentopname uit een bepaald jaar (het eerst voorgaande) of een enkele korte periode (het voorgaande kwartaal). Het kan echter zijn dat de achterliggende bron wel data over meerdere jaren heeft. In de bijlage zijn een aantal cijfers daarom over de periode van 2018-2021 in een tabel gezet.

De haltverwijzingen komen in Diemen overeen met de rest van Nederland¹². Er zijn geen ‘harde kern jongeren’. Deze indicator staat ook niet meer op de site van [waarstaatjegemeente.nl](https://www.waarstaatjegemeente.nl). Wel wordt nu aangegeven hoeveel jongeren te maken hebben met jeugdreclassering. Dat is in 2021 in Diemen 0,2% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar. Dat is positief, want in Nederland ligt dit met gemiddeld 0,3% net iets hoger. Op woningdiefstallen is een sterke daling te zien die samen zal hangen met de corona lockdowns en het toegenomen thuiswerken. In 2021 vier keer minder dan in 2018. De afname van vernieling daarentegen is veel minder sterk, al is er wel sprake van enige afname. Ook ten opzichte van het Nederlands gemiddelde.

Het onveiligheidsgevoel wordt door “[waarstaatjegemeente](https://www.waarstaatjegemeente.nl)” op dezelfde manier weergegeven als de Veiligheidsmonitor dat doet. Daardoor wordt het percentage bewoners dat zich weleens onveilig voelt of vermijdingsgedrag vertoont niet meer weergegeven, maar zijn dit indexcijfers.

---

¹² Bijlage 1, grafiek 7.

3.5. Conclusies

Ondanks dat maatschappelijke veranderingen als de vluchtelingencrisis, Covid en de oorlog in Oekraïne invloed hadden op de inzet van onze medewerkers, blijkt uit de samenvatting van het veiligheidsbeleid Diemen 2019-2022 dat er veel van wat gepland was ook gerealiseerd is en goede resultaten zijn behaald.

Op drie van de vier prioriteiten (Samen voor een veilige buurt, tegengaan ondermijnende criminaliteit, terugdringen straatroven en woninginbraken, versterking verbinding zorg en veiligheid) zijn grote stappen gezet. Diemen heeft met name veel geïnvesteerd in de aanpak van ondermijnende criminaliteit. De gemeente loopt hiermee landelijk voorop. Scheerlicht is een volwaardige en succesvolle methodiek geworden, waar ook in de komende jaren op kan worden uitgebouwd. Woonfraude vindt een belangrijke plek in het woonbeleid als geheel. Mede door de uitdagingen die het hoofd geboden zijn is ook innovatie tot stand gekomen: informatievoorziening en preventie-acties zijn gericht op een doelgroep uitgevoerd en capaciteit wordt slimmer benut door datagedreven te werken. Deze ontwikkelingen zijn wenselijk om vast te houden voor de komende jaren.

Uit de cijfers volgt een sterke afname van woninginbraken en een daling van straatroven in 2019 en 2020. Dat dit niet alleen met de coronapandemie samenhangt kan worden afgeleid uit de benchmark. Om de komende jaren te voorkomen dat na de coronapandemie high impact crimes weer gaan toenemen blijft inzet op preventie belangrijk. Gecombineerd met het datagedreven en doelgroepgericht werken is het goed om hier innovatief in te blijven.

Een andere ontwikkeling die uit de cijfers, maar ook het trendbeeld van de politie volgt, is toename van cybercrime en digitale criminaliteit in verschillende vormen. Hoewel er door de gemeente en veiligheidspartners in toenemende mate aandacht is besteed aan criminaliteit online, is ook de omvang van deze vormen van criminaliteit toegenomen.

Een ander deel van het beleid bevat meer projectmatig op te pakken initiatieven. Niet alles hiervan kon worden uitgevoerd. Een verklaring hiervoor is de inzet die nodig was vanuit het Team Openbare Orde & Veiligheid en Vergunningen voor de bestrijding van de coronacrisis sinds 2020 en de Oekraïne- en vluchtelingencrisis in 2022.

4. Veiligheidsaanpak in Diemen 2023-2026

De komende jaren willen wij verder bouwen aan een veilig Diemen. We bouwen voort op aanpak die de afgelopen jaren met succes is ingezet. Dat betekent dat veel activiteiten worden voortgezet, maar soms ook nieuwe accenten en nieuwe activiteiten nodig zijn.

Onverminderd zal worden ingezet op de aanpak van ondermijnende criminaliteit in Diemen, daarbij zal steeds meer het accent komen te liggen op preventie. Diemen wil de kraan van de georganiseerde criminaliteit steeds verder dicht draaien en dat kan alleen door goed samen te blijven werken met politie, RIEC, Openbaar Ministerie, andere maatschappelijke partners en inwoners. We willen de aanpak verder innovatief en datagedreven vormgeven.

Op vele onderdelen is de High Impact Criminaliteit de afgelopen jaren gedaald. Om dit zo te houden is ook hier extra aandacht voor preventie nodig. We willen dat nog meer buurt- en doelgroepgericht gaan doen.

De verschuiving van de criminaliteit naar de digitale wereld, maakt dat wij als gemeente op dat terrein een actieve rol moeten pakken. Dat zal met name gericht zijn op activiteiten en communicatie om mensen en bedrijven bewuster en weerbaarder te maken tegen digitale criminaliteit.

4.1. Prioriteiten in Diemen

Op regionaal niveau zijn de ambities en veiligheidsthema's vastgesteld. Op basis van de veiligheidsanalyse stelt de gemeente Diemen binnen de veiligheidsthema's die regionaal zijn vastgesteld de volgende prioriteiten:

- Verder versterken van de aanpak van ondermijnende criminaliteit.
- Extra aandacht voor preventie ter voorkoming van HIC-misdrijven.
- Meer aandacht voor voorkomen van digitale criminaliteit.

Verder versterken van de aanpak van ondermijnende criminaliteit

Nederland blijft een land waarin georganiseerde druggerelateerde criminaliteit sterk geworteld is en waarvan het bestrijden stevige inzet vergt. Ook in Diemen geldt dat sprake is van criminelen die proberen vastgoed te verwerven, panden gebruiken voor illegale handelingen en de bovenwereld proberen te beïnvloeden. We hebben daar de afgelopen jaren veel aandacht aan besteed en blijven dat ook de komende jaren doen. Dat gaan we steeds beter en slimmer doen, door datagestuurd te werken, met zo mogelijk nog meer expertise en slimme inzet en betere samenwerking met onze veiligheidspartners en regiogemeenten. De nadruk komt daarbij steeds meer op preventie te liggen.

Extra aandacht voor preventie ter voorkoming van HIC-misdrijven

Waar ondermijning voor inwoners minder snel zichtbaar is, zijn woninginbraken, overvallen, berovingen en bedreigingen juist zeer zichtbaar en een heftige ervaring voor slachtoffers. Het is daarom belangrijk om in te blijven zetten op preventie van High Impact Criminaliteit (HIC). Waar mogelijk doen we dit in Diemen doelgroep- en buurtgericht. Bij de opsporing steunen we innovatieve methoden van onze partners.

Meer aandacht voor voorkomen digitale criminaliteit

Digitale criminaliteit blijft toenemen. Fraude, oplichting of afpersing, bedreiging, pestgedrag en meer fenomenen vinden steeds meer online plaats in plaats van- of aanvullend op de fysieke omgeving. Het internet kent echter geen gemeentelijke grenzen. Preventie van slachtofferschap wordt daarom een punt van structurele aandacht in ons beleid. Mensen, instellingen en bedrijven in Diemen moeten weerbaarder worden gemaakt tegen deze vormen van criminaliteit.

4.2. Veiligheidsthema's

In het Regionaal Veiligheidsplan (RVP) 2023-2026 zijn de ambities op het gebied van veiligheid voor de regio Amsterdam-Amstelland beschreven. Het RVP gaat over de gezamenlijke inspanningen van de gemeenten Aalsmeer, Amstelveen, Amsterdam, Diemen, Ouder-Amstel en Uithoorn, de politie-eenheid Amsterdam en het Openbaar Ministerie (parket Amsterdam).

In deze paragraaf worden de veiligheidsthema's uit het RVP vertaald naar de inspanningen van de gemeente Diemen; per thema leest u de aanpak van de gemeente Diemen. Vervolgens zijn er nog een aantal thema's toegevoegd die belangrijk zijn voor de gemeente Diemen en waaronder andere op het gebied van brandveiligheid wordt samengewerkt met de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland.

4.3. Georganiseerde, ondermijnende (drugs)criminaliteit en het effect op wijken

Ambitie uit het RVP:

- *Het voorkomen van jonge aanwas en het doorbreken van criminele carrières, onder meer door in te zetten op preventie bij risicogroepen, het bieden van perspectief, het voeren van persoonsgerichte regie (ook voor 'doorgroeiers' in de drugshandel) en het contextgericht aanpakken van criminele clusters.*
- *Het duurzaam verstoren en beëindigen van georganiseerde ondermijnende (drugs)criminaliteit en daarbij het excessieve geweld een halt toe te roepen.*
- *Het tegengaan van de verwevenheid van de onder- en bovenwereld en het voorkomen van verdere innesteling van ondermijnende criminaliteit in wijken en buurten.*

Preventie en zorg

Preventie en zorg zijn essentieel bij het voorkomen en bestrijden van ondermijnende criminaliteit. Allereerst is het van belang dat de gemeente in de breedte blijft investeren in een sterk sociaal beleid, onderwijs, leefbare buurten en community building. Ook bedrijven, brancheorganisaties en inwoners hebben een belangrijke verantwoordelijkheid om zelf ondermijning te voorkomen in hun omgeving of beroepsgroep. De maatschappelijke voedingsbodem voor georganiseerde, ondermijnende criminaliteit kan alleen verkleind worden door een 'brede maatschappelijke coalitie tegen ondermijning'. In de preventieve aanpak is aandacht voor kwetsbare mensen en gezinnen essentieel. Deze kunnen in het bijzonder vatbaar zijn voor de verleidingen van de criminaliteit.

De komende jaren blijven het Sociaal Team Diemen, de Brede Hoed, Sociale Zaken (schuldhulpverlening) en het regionale Actiecentrum Veiligheid en Zorg (AcVZ) hierin een belangrijke rol spelen.

Wijkgerichte aanpak Scheerlicht

De aanpak Scheerlicht wordt de komende jaren in heel Diemen voortvarend doorgezet. Daarbij zal ook de wijkgerichte aanpak weer vorm krijgen. In de pilotfase van de aanpak Scheerlicht is gestart met een wijkgerichte aanpak in Diemen Noord. Eind 2022 is binnen de methodiek Scheerlicht hieraan een vervolg gegeven met de start van een Wijkgerichte Aanpak (WGA) voor Diemen Zuid. De WGA wordt uitgevoerd in samenwerking met de Landelijke Stuurgroep Interventieteams (LSI) waarbij we samen met ketenpartners tot een afgestemd project komen gericht op één wijk.

De WGA is, met de integratie van Scheerlicht¹³ als standaard werkwijze, een vervolgstap op het stevig en efficiënt aanpakken van misstanden op het gebied van woonfraude en de juiste registratie van bewoners op adressen. De kern van de aanpak is dus het bestrijden van het misbruik van woningen en het tegengaan van sociale en criminele misstanden. Gekozen is om in 2022-2023 de wijkgerichte aanpak in Diemen-Zuid vorm te geven. Vervolgens kan gekeken worden in welke wijk daarna conform eenzelfde aanpak kan worden gewerkt.

Sluitingen woningen en panden

In 2018 is een uniform bestuursrechtelijk handhavingsbeleid met betrekking tot overtredingen van de Opiumwet opgesteld. Deze beleidsregels zien met name op de toepassing van artikel 13b Opiumwet en artikel 174 Gemeentewet. De Amstellandgemeenten 'delen' dit beleid, zodat het "waterbedeffect" wordt voorkomen. De gemeente zal het actieve sluitingsbeleid van panden, onder andere bij de vondst van drugs voortzetten. Binnenkort zal het waarschijnlijk ook mogelijk worden panden te sluiten na de beschieting van een woning, het gebruik van ernstig geweld in een woonwijk of het aantreffen van een wapen achter de voordeur. De burgemeester zal indien nodig ook van die nieuwe bevoegdheden gebruik gaan maken.

Sanctioneren overtredingen woonfraude en basisregistratie

Overtredingen op het gebied van de Basisregistratie Personen (BRP) of woonfraude kunnen blijken uit adresonderzoeken. In de Huisvestingsverordening en de regels over inschrijving in de basisregistratie personen staat dat boetes kunnen worden opgelegd bij het constateren van overtredingen. In de komende jaren gaan we actief uitvoeringsbeleid opstellen en toepassing geven aan het opleggen van deze bestuurlijke boetes.

Nieuw ondermijningsbeeld

In 2023 willen we gezamenlijk met de andere Amstellandgemeenten een nieuw ondermijningsbeeld voor Diemen/de regio laten opstellen. Het vorige ondermijningsbeeld in Diemen gaf aan dat de geschatte omvang van ondermijnende criminaliteit in Diemen overeenkomstig een gemeente van drie keer zoveel inwoners is. Door een nieuw ondermijningsbeeld op te stellen kan er gericht ingezet worden op de verschillende fenomenen die daarbij aan het licht komen.

---

¹³ De methodiek Scheerlicht is nu een geïntegreerde werkwijze in de gemeente. De adresonderzoeken worden gecoördineerd door een medewerker ondermijning.

Bibob beleid

De Wet Bibob is een sterke wet om te voorkomen dat criminelen in de bovenwereld aan de slag kunnen met behulp van crimineel geld, al dan niet om vervolgens geld wit te wassen. We gaan de komende jaren daarom nieuw beleid implementeren. We blijven Bibob-onderzoek uitvoeren bij bouwactiviteiten boven bepaalde bedragen, aanbestedingen, subsidies, vastgoedtransacties, evenementen en (exploitatie)vergunningen en we gaan gebruik maken van de mogelijkheden van de nieuwe Bibob-wetgeving. Onder de exploitatievergunningen vallen met name de horeca, maar worden ook seksinrichtingen en vuurwerkverkoop gerekend. Ook vergunningen op grond van de Huisvestingswet gaan we toetsen. Investeren in vastgoed is een beproefd concept voor criminelen.

Invoeren vergunningsplicht specifieke branches

In 2023 zullen we een vergunningsplicht invoeren voor autoverhuurbedrijven in Diemen. We onderzoeken daarnaast of deze vergunningplicht ook voor muziekstudio's in Diemen kan worden ingevoerd, vanwege de vermenging van de drillrap-scene met de zware, georganiseerde criminaliteit. Door de vergunningplicht in te stellen kunnen ondernemers worden getoetst aan de Bibob-regelgeving en kunnen in de vergunning voorwaarden worden gesteld met betrekking tot de openbare orde. Zo willen we ondermijnende criminaliteit in deze branches voorkomen.

Intensievere controle gestolen auto's/spookvoertuigen

De georganiseerde criminaliteit maakt bij hun misdaden vaak gebruik van gestolen auto's/spookvoertuigen. In het kader van de aanpak van ondermijnende criminaliteit is het daarom belangrijk hier intensiever op te controleren. In Amsterdam is een proces ontwikkeld met de RDW, het Landelijk Instituut Voertuigcriminaliteit van de politie, het Verbond voor Verzekeraars en de gemeente, waarbij de kentekenscans die de scanauto's maken om real-time na te gaan of voor het parkeren is betaald, ook worden gebruikt om gestolen auto's te traceren en terug te bezorgen bij de rechtmatige eigenaren. De onafhankelijke Amsterdamse privacy commissie heeft het hele proces beoordeeld en goedgekeurd. Alle afspraken liggen vast in een convenant. De aanpak in Amsterdam is succesvol. Daarom willen wij in Diemen graag dezelfde aanpak gaan toepassen. In 2023 zal dit worden vormgegeven.

Regionale samenwerking

De komende jaren willen we op verschillende gebieden meer samenwerken met de Amstellandgemeenten. Zo komen vanuit het ministerie van Justitie en Veiligheid ook voor de komende jaren per regio gelden beschikbaar om ondermijnende criminaliteit verder tegen te gaan. Het is belangrijk om bij de besteding van de versterkingsgelden projectmatig te werken op basis van bewezen methodes en goed te evalueren. Keuzes voor de inzet van de versterkingsgelden worden met de Amstellandgemeenten gezamenlijk gemaakt. Vastgesteld is al dat een deel van het budget wordt gebruikt voor de coördinatie van de gezamenlijke inzet op ondermijning en dat een deel van het budget wordt gebruikt voor het versterken van de informatiepositie van de gemeenten. We willen sneller laagdrempelig informatie uitwisselen waar dat volgens de regels van de AVG is toegestaan.

Een andere besteding van de versterkingsgelden is het versterken van de (juridische) capaciteit om na de fase van toezicht en handhavingsacties bestuurlijk-juridische gevolgen te kunnen geven aan constatering. We gaan daarom ook lokale regelgeving met veiligheidsaspecten waar mogelijk op elkaar afstemmen. Zo voorkomen we ook een waterbedeffect. Als in één gemeente een bepaalde risicobranche vergunningplichtig wordt op basis van lokale wetgeving, is het verstandig dat ook de andere gemeenten aansluiten. Mogelijke beleidsstukken zijn het prostitutiebeleid, Opiumwetbeleid, Bibob-beleid en onderdelen van de APV.

Ook kunnen we meer samenwerken bij het gebruik van (data)instrumenten. De Amstellandgemeenten inventariseren gezamenlijk welke applicaties er in gebruik zijn, bijvoorbeeld voor het automatiseren van Bibob-onderzoeken of het beter visualiseren van (criminele) netwerken met vastgoedbezit waar misstanden worden geconstateerd. Dit bevordert het sneller informatie uitwisselen onderling en scheelt mogelijk in de kosten.

Datagedreven werken met applicaties, pilots en proeftuinen

In 2022 zijn in het kader van de aanpak Scheerlicht, het steeds beter gebruiken van open source intelligence en het opstarten van Shintolabs en de Tool Spookbewoning belangrijke stappen gezet. Zo wordt Scheerlicht een meer datagedreven methode waardoor de inzet van de toezichthouders nog efficiënter wordt. Vanaf 2023 nemen we deze applicaties volledig in gebruik. De Tool Spookbewoning kan worden uitgebreid met meer informatiebronnen, en is ook een goede blauwdruk voor een versie van deze tool die zich kan richten op bedrijfsadressen.

Waar mogelijk willen we ook (blijven) deelnemen aan pilots en proeftuinen, zoals die onder andere voortkomen uit het Programma 'Herpositionering en intensivering forensische opsporing'. Zo blijven we voorop lopen in innovatief werken en kunnen we bij positieve resultaten van pilots werkwijzen integreren in onze standaard methodes.

Weerbaarheid vergroten

Doordat de bestuurlijke en ambtelijke aandacht voor de aanpak van ondermijning in Diemen de afgelopen jaren is toegenomen, is de gemeentelijke organisatie kwetsbaarder geworden. Daarom gaan we de komende jaren meer aandacht geven aan de ambtelijke en bestuurlijke weerbaarheid, waarbij we willen voorkomen dat georganiseerde criminaliteit invloed kan uitoefenen op onze mensen, onze processen en onze besluitvorming. Daarom zullen wij op dit thema diverse nieuwe initiatieven ontplooien, zoals trainingen, bewustwordingsacties en een 'Weerbaarheidsfestival'. Daarnaast wordt de aanpak voor een veilige werkomgeving geactualiseerd.

4.4. Cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit

Ambitie uit het RVP:

We voorkomen, verstoren/stoppen, sporen op en vervolgen veelvoorkomende vormen van cybercrime en digitale criminaliteit. Dit doen we door:

- *Het vergroten van de bewustwording en weerbaarheid van burgers en ondernemers.*
- *Het versterken van preventie voor groepen in een kwetsbare positie, zoals jongeren en ouderen.*
- *Het ontwikkelen en inzetten van andere interventies om cybercrime en digitale criminaliteit te verstoren, te stoppen, op te sporen en te vervolgen.*

Gemeentelijke mogelijkheden

Door het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV) is een 'lokale cyberwegaanpak' ontwikkeld. Deze bestaat uit vier wegen.

- Verantwoordelijkheid nemen voor het goed functioneren van eigen digitale systemen.
- Voorbereid zijn op cyberincidenten en cybercrisis.
- Het weerbaar maken van bewoners en ondernemers tegen cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit.
- Het zicht hebben op onrechtmatige activiteiten online om fysieke ordeverstoringen te voorkomen.

Met behulp van het door het CCV uitgegeven focusblad kunnen deze onderwerpen in jaarprogramma's worden opgenomen. We gaan hier structureel aandacht aan besteden.

In het gemeentelijk draaiboek crisisbeheersing is opgenomen dat in 2022 en 2023 samen met DUO+ trainingen worden gegeven ter voorbereiding op cyberincidenten en cybercrisis.

Weerbaarheid van medewerkers tegen cybercriminaliteit

Overheden zijn een veelvoorkomend doelwit van cybercriminelen. De zwakste schakel in digitale systemen is vaak de mens. Dat betekent dat het essentieel is dat medewerkers bewust zijn van digitale dreigingen. Ook de systemen die in gebruik zijn moeten blijvend worden beschermd en de bewustwording van het personeel vraagt continue aandacht.

Inzicht in digitale criminaliteit

Over slachtofferschap van online criminaliteit is nog weinig informatie beschikbaar op gemeentelijk niveau. Op basis van de Veiligheidsmonitor 2016-2019 en van 2021 is inzichtelijk dat inwoners in Diemen vaker dan gemiddeld slachtoffer worden van online koop- en verkoopfraude en hacken. Landelijk is bekend dat bijna 70% van de bevolking te maken krijgt met phishing-pogingen zoals vriend-in-nood-fraude, wangirifraude¹⁴ of helpdeskfraude.

---

¹⁴ Oplichters die vanuit het buitenland de telefoon laten overgaan, in de hoop dat het potentiële slachtoffer terugbelt naar het zeer dure betaalnummer dat de oplichter gebruikt.

De komende jaren gaan we meer aandacht besteden aan trends en fenomenen in digitale criminaliteit, besteden we aandacht aan welke kenmerken van inwoners die bepalend kunnen zijn voor slachtofferschap en hoe we daarmee effectief kunnen inzetten op preventie van slachtofferschap. De regionale stuurgroep is begonnen met een project om voor Amsterdam en de Amstellandgemeenten uitgebreide cijfers over online criminaliteit in de regio bij te gaan houden. Aan de hand hiervan kan prioriteit worden gegeven en capaciteit worden ingezet op zichtbare trends en opvallendheden.

Preventie

Informatie over cybercrime wordt landelijk en lokaal gegeven, onder andere tijdens voorlichtingsavonden en de veiligheidsdagen door de politie in samenwerking met de gemeente. We gaan ouderen en jongeren voorlichten over gebruikte trucs door internetcriminelen. Ondernemers geven we juist informatie over hoe criminelen met bijvoorbeeld ransomware hun bedrijfsvoering aanvallen, en hoe zich zij hiertegen kunnen weren.

4.5. Kwetsbare Groepen

Ambitie uit het RVP:

- *Het voorkomen en tegengaan van slachtofferschap- en daderschap door vroegsignalering en het versterken van preventieve aanpakken. We voorkomen dat iemand tussen wal en schip terecht komt door tijdig, met de juiste partners, de juiste hulp en ondersteuning aan te bieden.*
- *Het versterken van de samenwerking tussen veiligheids- en zorgpartners, met extra aandacht voor maatwerk en outreachend werken. Zorg en veiligheid brengen we nog dichter bij elkaar.*

Personen met verward gedrag

Tussen 2018 en 2021 liep het vierjarige Actieprogramma Verward Gedrag, in 2022 is geëvalueerd wat hier uit is voortgekomen. De aanbevelingen zijn onder andere om te werken aan een infrastructuur die lokale en regionale niveaus met elkaar weet te verbinden, aandacht te besteden aan mensgerichte zorg en ondersteuning als beleidsfilosofie en zorg te dragen voor goede procesmonitoring.

In Diemen wordt regionaal aangesloten bij het AcVZ. Daarbinnen valt het programma Persoonsgerichte aanpak Verwarde Verdachten. Daarmee wordt lang niet elk gedrag ondervangen. Een deel van de inwoners in Diemen krijgt al hulp, maar kunnen toch in de openbaarheid verward gedrag vertonen. Een deel van de inwoners heeft mogelijk nog niet de hulp die zij nodig hebben. Op basis van de eerder gemaakte startfoto kan tot een aanpak worden gekomen om de volledige problematiek in beeld te brengen en hier adequate afspraken over te maken.

De Wvggz en Wzd

De Wet Verplichte Geestelijke Gezondheidszorg (Wvggz) en Wet Zorg en Dwang (Wzd) zijn op 1 januari 2020 in werking getreden ter vervanging van de Wet bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen. Er ligt een sterker accent op het uitvoeren van verplichte of onvrijwillige zorg buiten een instelling en het honoreren van de wensen en voorkeuren van de patiënt/cliënt. De coronacrisis heeft de implementatie van de wetten ernstig gehinderd doordat professionals minder zicht hebben gehad op de doelgroep.

De wet biedt twee mogelijkheden. De burgemeester geeft een crisismaatregel af, of de rechter-commissaris een zorgmachtiging. Uitgangspunt is zo veel mogelijk zelfbeschikking en zo min mogelijk dwang. Zo kan verplichte zorg worden voorkomen door een eigen plan van aanpak te maken en aangeven welke zorg ze het minst schadelijk voor zichzelf vinden door middel van een zorgkaart of zelfbindingsverklaring.

De gemeente Diemen maakt gebruik van het Meldpunt Zorg en Overlast van de GGD. Dat betekent dat de zorgmeldingen worden afgehandeld door het meldpunt en het onderzoek binnen 14 dagen plaatsvindt door een psychiatrisch verpleegkundige van de GGD. Deze kan als professional ook zelf het verzoek bij de Officier van Justitie indienen om een zorgmachtiging door de rechter te laten verlenen.

Mensenhandel en uitbuiting

De gemeenten hebben zich verplicht een beleid op mensenhandel te hebben vastgesteld. In Diemen zal hier aan worden voldaan met de notitie 'Diemen Uitbuitingsvrij'. De notitie beschrijft de vormen van uitbuiting, de instrumenten die de gemeente ertegen ter beschikking heeft, het proces van signalering tot en met interventies en de samenwerkingsverbanden die er zijn.

In de looptijd van dit meerjarenplan evalueren we het beleid en stellen deze waar nodig bij. De aanpak mensenhandel is deels ook belegd bij het RIEC. Daarom zoeken we de verbinding met de andere Amstellandgemeenten, voorkomen we een waterbedeffect en vergroten de gezamenlijke expertise.

4.6. Discriminatie

Melden en aanpak discriminatie

Bij het Meldpunt Discriminatie Regio Amsterdam kan melding worden gedaan van discriminatie. In 2021 is 16 keer melding gedaan door inwoners van de gemeente Diemen, er zijn 8 meldingen over voorvallen in de gemeente Diemen gedaan. Dat is een daling ten opzichte van 2020, met 26 meldingen door inwoners en 15 meldingen van voorvallen. In de regio gaan we afspraken maken over het eenduidig registreren van discriminatie incidenten zodat het beeld van de aard en omvang van discriminatie verbetert. Regionaal gaan we ook kijken hoe we het melden laagdrempeliger kunnen maken en de meldingsbereidheid kunnen vergroten. Onze partners gaan extra aandacht besteden aan het opsporen en vervolgen van discriminatie incidenten, waarbij extra aandacht is voor incidenten met een geweldscomponent. De politie voert daarnaast de komende vier jaar een pilot uit waarin landelijke expertise wordt ontwikkeld op het gebied van de aanpak van discriminatie.

De komende jaren zal bij de politie ook extra aandacht zijn voor de aanpak van discriminatie binnen het korps zelf en het voorkomen van etnisch profileren door de politie. Hierbij zal onder meer worden samengewerkt met Control Alt Delete, een onafhankelijke organisatie die zich inzet voor een eerlijke en effectieve rechtshandhaving en zich verzet tegen etnisch profileren en buitenproportioneel geweld.

Specifieke aandacht zullen we de komende vier jaar hebben voor geweld en discriminatie tegen LHBTIQ+personen. De meeste Nederlanders accepteren seksuele diversiteit en genderdiversiteit. Toch hebben lesbische vrouwen, homoseksuele mannen, biseksuelen, transgender en intersekse personen nog steeds te maken met discriminatie, pesterijen, intimidatie of geweld. Daarom gaan we in Diemen door met een preventieve aanpak van discriminatie en de inzet op inclusie, gericht op het vergroten van bewustwording over onbewuste discriminatie en uitsluiting (notitie Diemen Divers en Inclusief). Daarnaast gaan we slachtoffers beter informeren over de hulp die zij kunnen ontvangen. Daarvoor stellen we regionaal een handelingskader 'nazorg slachtoffers van discriminatie incidenten' op. Het handelingskader is in eerste instantie specifiek gericht op de nazorg van LHBTIQ+ incidenten en wordt in een later stadium verbreed naar andere discriminatie incidenten

4.7. Radicalisering, extremisme en geweld

Ambitie uit het RVP:

- *Het signaleren van radicalisering en het tegengaan van extremisme.*
- *Het voorkomen dat personen die vatbaar zijn voor radicaliseringsprocessen verder afglijden, waarbij het uiteindelijke doel is om te voorkomen dat radicalisering leidt tot extremistisch geweld.*

Steunpunt radicalisering

We blijven, samen met de andere Amstellandgemeenten, aangesloten bij het Steunpunt Radicalisering (SPR) van de gemeente Amsterdam. Het SPR neemt informatieverzoeken, adviesvragen of meldingen in behandeling. Deze worden in een systeem vastgelegd waarna casusbespreking volgt met de contactpersoon van de gemeente.

Regisseur radicalisering

Bij het AcVZ is een regisseur radicalisering ondergebracht. Deze werkt onder het AcVZ en voert regie op mogelijke casuïstiek waarbij sprake is van (dreigend) radicaliserende personen. Naast de regierol op casuïstiek heeft de regisseur de taak om een professioneel (kennis)netwerk te onderhouden en werkzaamheden te verrichten voor het steunpunt radicalisering.

4.8. Jeugdoverlast en -criminaliteit

Ambitie uit het RVP:

We willen voorkomen dat jongeren overlast veroorzaken of afglijden naar (georganiseerde) criminaliteit en willen hen toekomstperspectief bieden. Een brede aanpak van jeugdproblematiek heeft prioriteit, met specifieke aandacht voor risicogroepen en individuele personen. We zetten onder meer in op:

- *Het versterken van de preventie om te voorkomen dat jongeren betrokken raken bij overlast en criminaliteit, waaronder het weerbaar maken van kwetsbare jongeren.*
- *Het verminderen van jeugdoverlast en -criminaliteit en het tegengaan van doorgroei richting (drugs)criminaliteit.*

Top600/Top400-aanpak

Voor jongeren die al delicten hebben gepleegd zullen we een combinatie van zorg en handhaving blijven inzetten. Daarbij vindt mogelijke opname in het programma Top600/Top400 van het Actiecentrum Veiligheid en Zorg plaats. De verbindingsfunctionaris en regisseur Top400/Top600 voor Diemen houdt de regie op de aanpak voor de Diemense jongeren en legt de verbindingen met de hulpverlening. Het is belangrijk dat de instroom gebaseerd blijft op objectieve criteria. Daarnaast willen we ouders beter informeren en intensiever betrekken bij de aanpak als hun kind geplaatst wordt op een Top600- of Top400-lijst.

Diemense Groepsaanpak

We hebben in Diemen de Diemense Groepsaanpak vastgesteld om jeugdoverlast door jeugdgroepen aan te pakken. Het beeld in Diemen is dat er geen sprake is van vaste jeugdgroepen uit Diemen zelf die problematisch zijn. Het komt wel voor dat er jongeren in groepsverband in de Diemense winkelcentra voor overlast zorgen. Door korte lijnen te houden met de winkeliers en politie, inzet van de straatcoaches van Stichting Aanpak Overlast Amsterdam en de inzet van hulpverleningstrajecten blijft jeugdoverlast in Diemen beperkt. Zoals eerder afgesproken zullen we eind 2023 de inzet van de straatcoaches evalueren.

4.9. Overige lokale thema's

4.9.1. Extra aandacht ter preventie van High Impact Crimes

Het tegengaan van High Impact Criminaliteit blijft een prioriteit binnen de gemeente Diemen. Hoewel het aantal delicten verder is afgenomen, kan de sterkere daling de afgelopen jaren ook verband houden met de coronapandemie. Het is belangrijk te voorkomen dat inwoners en bedrijven daardoor nu minder alert zijn op een mogelijke 'terugkeer' van bijvoorbeeld woninginbraken, nu weer meer mensen op buitenshuis gaan werken.

De inzet op het voorkomen van woninginbraken en straatroven wordt onverminderd doorgezet. Zo zal naast het politietoezicht, de inzet van particuliere beveiliging op Bergwijckpark en Campus Diemen Zuid worden gecontinueerd, evenals het particuliere toezicht op de bedrijventerreinen.

We gaan meer inzetten op preventie door op hotspots meer aanwezig te zijn, bijvoorbeeld door Samen Veilig. Ook sluiten we aan of faciliteren we acties vanuit de politie zoals het Donkere Dagen Offensief. We gaan ons in de informatievoorziening en acties meer richten op verschillende doelgroepen, buurten en specifieke locaties. Zo kan een VVE van een appartementencomplex andere maatregelen treffen tegen inbraak dan bewoners van rijtjeshuizen. Andere inzet die mede gericht is op het tegengaan van High Impact Crimes is het voortzetten van de Top600/Top400-aanpak bij criminele Diemense jongeren. Daarmee wordt ingezet op het voorkomen van recidive en verbeteren van toekomstperspectief van de jongeren.

Waar mogelijk willen we ook (blijven) deelnemen aan pilots en proeftuinen, zoals onder andere voortkomend uit het Programma 'Herpositionering en Intensivering Forensische Opsporing'. Zo krijgt de proef LocalDNA een vervolg in de regio. Zo kan op locatie sneller een DNA-analyse worden uitgevoerd, zodat verdachten van High Impact Crimes eerder in beeld kunnen komen.

4.9.2. Aanpak van onacceptabel gedrag

In het coalitieakkoord voor 2022-2026 is opgenomen dat een plan van aanpak wordt opgesteld, gericht op het tegengaan van onacceptabel gedrag, met name straatintimidatie. Verschillende gemeenten hebben de afgelopen jaren straatintimidatie strafbaar gesteld in hun APV. De ervaring leert echter dat dit feitelijk een niet te handhaven regel blijkt. In oktober 2022 is een wetsvoorstel seksuele misdrijven aangeboden aan de Tweede Kamer. In dit wetsvoorstel worden seksuele intimidatie zowel in het openbaar als online strafbaar gesteld. Als deze wet wordt aangenomen ontstaan er mogelijkheden voor een betere, gemeentelijke aanpak. Daarom zullen we in 2024 een plan van aanpak voor Diemen opstellen, gebruik makend van de nieuwe wetgeving en de ervaringen in andere gemeenten. Hierin zal aandacht worden gegeven aan bewustwording, preventie en handhaving.

4.9.3. Fysieke veiligheid

Crisisbeheersing

Crisisbeheersing wordt complexer en omvattender. Doordat de rijksoverheid haar taken niet aankan worden de veiligheidsregio's vaker aangesproken om maatschappelijke problematiek als crisis te beheersen. Ook regelgeving over het opstellen van noodwetten en het toepassen van noodbevoegdheden is hier niet op aangepast.

Draaiboeken

In 2022 is het draaiboek Gemeentelijk Actiecentrum voor de Duo gemeenten geactualiseerd en geeft nu deels invulling aan de aanpak van cyber- en gegevensincidenten. Er moet uitwerking worden gegeven aan het draaiboek door preventieve maatregelen op orde te hebben (weerbare ICT systemen) en door het doen van oefeningen, zoals het bestrijden van de gevolgen van een gegevensinbreuk. Overige draaiboeken in Diemen worden de komende jaren geactualiseerd. In 2023 beginnen we met de actualisatie van het 'Draaiboek calamiteiten in het sociaal domein'.

Brandveiligheid

Begin 2023 gaan we de bluswatervoorzieningen in Diemen up-to-date markeren. Bluswatervoorzieningen worden gemarkeerd met rode bordjes die aangeven op hoeveel meter van het bordje (verticaal en horizontale afstand) de bluswatervoorziening zich bevindt.

We blijven tijdens de veiligheidsdagen inwoners informeren over brandveiligheid. De brandweer staat daar met de andere hulpdiensten zoals politie, ambulance en douane. We gaan onderzoeken of we ook op andere momenten bij andere acties met de verschillende veiligheidsdiensten gezamenlijk kunnen optrekken.

4.9.4. Participatie en melden signalen

Meldingsbereidheid

De gemeente is mede afhankelijk van inwoners die misstanden, overlast, verdachte situaties en andere zaken melden bij de gemeente of gemeentelijke partners. We gaan inzetten op een grotere meldingsbereidheid door inwoners. Daarvoor gaan we hen meer informeren over de mogelijkheden, melden laagdrempelig maken en onderzoeken wat bijdraagt aan een betere meldingsbereidheid. We doen dat in ieder geval op de volgende onderwerpen.

Buurtpreventie: In 2021 geeft 18,4% van de bewoners in het werkgebied van basisteam Amstelland-Oost¹⁵ deel te nemen aan een Buurtpreventie-app. 30,9% van de bewoners geeft aan dat er een dergelijke app in de buurt aanwezig is. We willen deze percentages in Diemen verhogen. Buurtpreventie kan per buurt worden vormgegeven door inwoners. Zo zijn er diverse buurtpreventiegroepen actief. We blijven het opzetten hiervan faciliteren, waarna de buurtgroepen zelfstandig functioneren.

Gevaarlijke thuissituatie: Het melden van huiselijk geweld of kindermishandeling kan bij de Blijfgroep of bij Veilig Thuis. We brengen deze mogelijkheden bij inwoners onder de aandacht.

Openbare ruimte: Het melden van schade, verloedering of onvoldoende onderhoud in en aan groenvoorzieningen of de openbare ruimte kan via de website van de gemeente en via de app 'Makkelijk Melden'. Geluidsoverlast en overlast van plaagdieren hebben een aparte link op de website van de gemeente.

Anonieme of directe meldingen criminaliteit en woonfraude: Bewoners die signalen opvangen over ondermijning, mensenhandel of andere criminaliteit kunnen op verschillende manieren informatie melden aan de gemeente. Dat kan via Meld Misdaad Anoniem of Meld een Vermoeden. Deze worden regelmatig gepromoot zodat mensen kennis hebben van deze mogelijkheden.

---

¹⁵ In 2022 is Weesp toegevoegd aan het werkgebied van dit basisteam. De cijfers van 2021 zijn gebaseerd op Diemen en Ouder-Amstel.

Participatie ondernemers

In vorig meerjarenbeleid is ingezet op het Keurmerk veilig ondernemen. In plaats hiervan worden nu reguliere overleggen met ondernemers gehouden met veiligheid als onderwerp op de agenda. Dit scheelt de ondernemers administratie en zorgt dat veiligheid een blijvend aandachtsgebied is in plaats van een éénmalig keurmerk. We blijven inzetten op regulier overleg met de ondernemers.

4.9.5. Privacy en ethisch verantwoorde omgang met data

Privacyverklaring

In de privacyverklaring van de gemeente Diemen staat uitgelegd dat bepaalde data over inwoners worden verzameld voor rechtmatige doeleinden. Ook om de openbare orde en veiligheid te waarborgen wordt gebruik gemaakt van de data van inwoners. Bijvoorbeeld om te zien wie op een adres staan ingeschreven, om te controleren of zij daar daadwerkelijk wonen.

Informatie delen

Data worden gedeeld met andere partijen als hiervoor een dataverwerkingsovereenkomst is gesloten waarin is opgenomen op welke grondslag sprake is van het delen van data. Wanneer data tussen meerdere partijen onderling worden gedeeld wordt over het algemeen een convenant afgesloten waarin duidelijk en transparant wordt aangegeven welke data met welk doel met elkaar gedeeld worden en aan welke voorwaarden wordt voldaan. Gegevensuitwisseling vindt bij de gemeente Diemen op het terrein van veiligheid met name plaats door middel van het LSI-convenant, het convenant identiteitsfraude, de verwerkersovereenkomst LAA (adreskwaliteit), het Doorzonconvenant, het RIEC- LIEC convenant en het Aansluitdocument Samenwerken Zorg en Veiligheid.

Gebruik van data, algoritmes en analyse

Een algoritme is het gebruiken van data in bepaalde stappen om een doel te bereiken. Het maken van dataselecties hoeft niet te betekenen dat sprake is van profilering. Profilering betekent dat mensen worden ingedeeld op basis van persoonlijke kenmerken. Dit gebeurt in Diemen niet. Het selecteren van een aantal bedrijfspanden op bepaalde kenmerken of het selecteren van personen op bepaalde gedragingen is geen profileren. Toch kan het selecteren van personen op gedragingen van grote invloed op die personen zijn. Daarom is het belangrijk om bewust en ethisch om te gaan met data en de verwerking ervan.

Bij het gebruik van algoritmes in Diemen letten we op een aantal aspecten die ook worden genoemd in de toolbox voor ethisch verantwoorde innovatie die beschikbaar is gesteld door de rijksoverheid. Hierin wordt voor de volgende aspecten verwezen naar een aantal tools om hier verantwoord mee om te gaan:

- Centraal stellen van publieke waarden (onder andere dienstverlening, kwaliteit en privacy)
- Wet- en regelgeving respecteren (waaronder de AVG)
- Transparantie en verantwoording
- Kwaliteit van data, algoritme en analyse
- Het betrekken van belanghebbenden
- Veiligheid borgen (informatiebeveiliging)
- Monitoring en evaluatie

Wanneer we in Diemen gebruik maken van een nieuwe tool of applicatie, analyses verrichten of anderzijds innoveren, letten we er op deze onderwerpen te betrekken, bijvoorbeeld in het betreffende plan van aanpak.

5. Uitvoering meerjarenbeleidsplan

Jaarlijks zal door het college van burgemeester en wethouders een activiteitenoverzicht worden vastgesteld op basis van dit meerjarenbeleidsplan integrale veiligheid. Dit overzicht zal elk jaar gezamenlijk met een terugblik op het jaar daarvoor (inclusief de politiecijfers) ter informatie naar de gemeenteraad worden gezonden. In de jaren dat er geen (nieuw) meerjarenbeleidsplan door de raad wordt vastgesteld, zal dit jaarprogramma ook (informatief) besproken worden met de gemeenteraad. Daarnaast zullen er regelmatig in samenwerking met onze veiligheidspartners themabijeenkomsten worden gehouden over veiligheid.

Dit meerjarenbeleidsplan gaat uit van de financiële kaders zoals vastgesteld in de programmabegroting 2023. Mochten er in de komende jaren extra financiële middelen noodzakelijk zijn voor (nieuwe) beleidsvoornemens of activiteiten die niet binnen de begroting kunnen worden opgevangen, dan zal daar een separaat voorstel voor worden gedaan aan de gemeenteraad of dit zal worden meegenomen in de reguliere P&C-cyclus.

Bijlage 1

Tabel 1. Inwoners en woningen

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Inwoners	25930	26666	26840	27272	28121	29196	30780	31334
Woningen	11848	12941	12437	12546	12902	13787	14991	15441

Bron: CBS

Tabel 2. High Impact Crime Delicten absolute aantallen

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Woninginbraak	136	155	126	141	147	109	85	41
Straatroof	23	22	34	19	28	26	15	16
Overval	5	1	4	9	4	10	8	3
Bedreiging	85	70	65	63	61	45	84	66

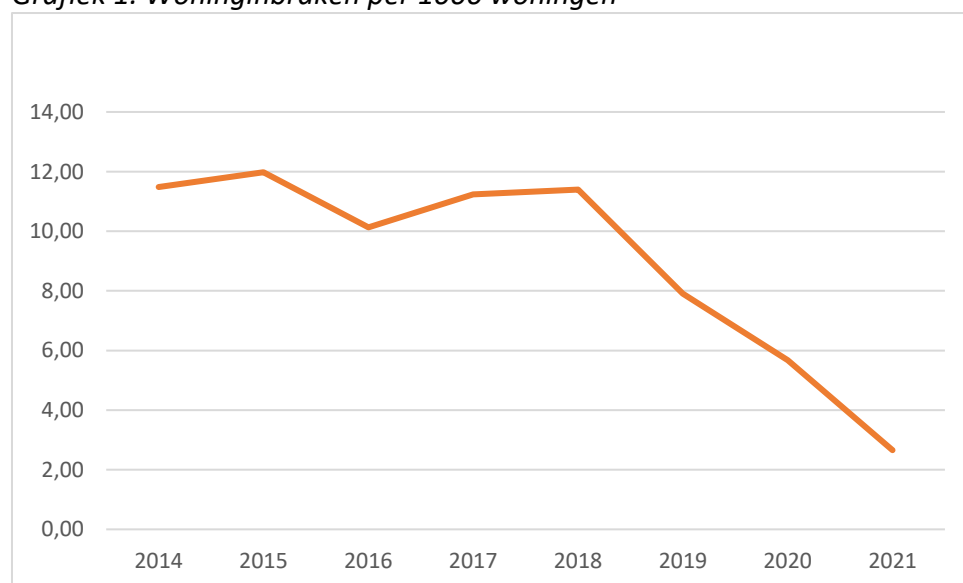
Bron: Politie

Tabel 3. High Impact Crime Delicten per 1000 inwoners

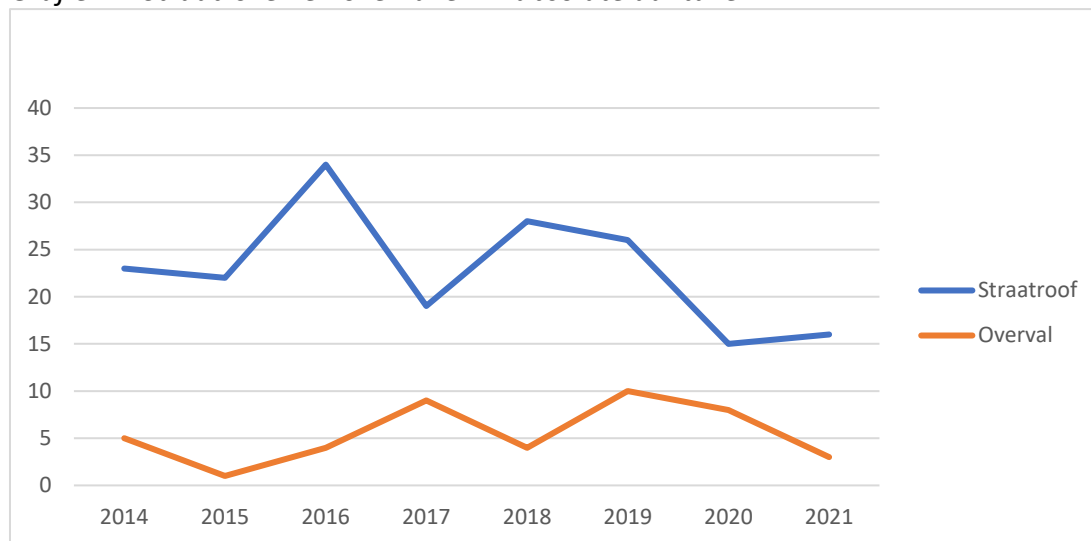
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Woninginbraak*	11,48	11,98	10,13	11,24	11,39	7,91	5,67	2,66
Straatroof	0,89	0,83	1,27	0,7	1,0	0,89	0,49	0,51
Overval	0,19	0,04	0,15	0,33	0,14	0,34	0,26	0,1
Bedreiging	3,28	2,63	2,42	2,31	2,17	1,54	2,73	2,11

*per 1000 woningen

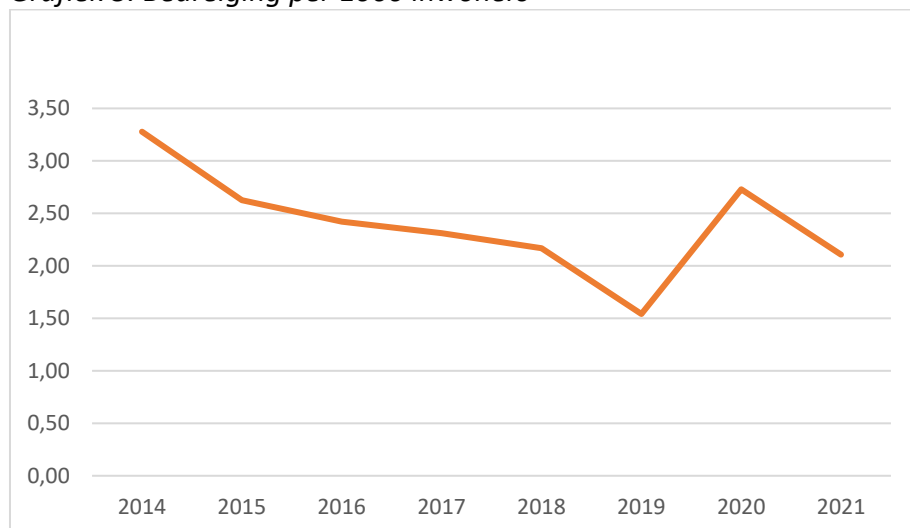
Grafiek 1. Woninginbraken per 1000 woningen

Grafiek 2. Straatroven en overvallen in absolute aantallen

Grafiek 3. Bedreiging per 1000 inwoners

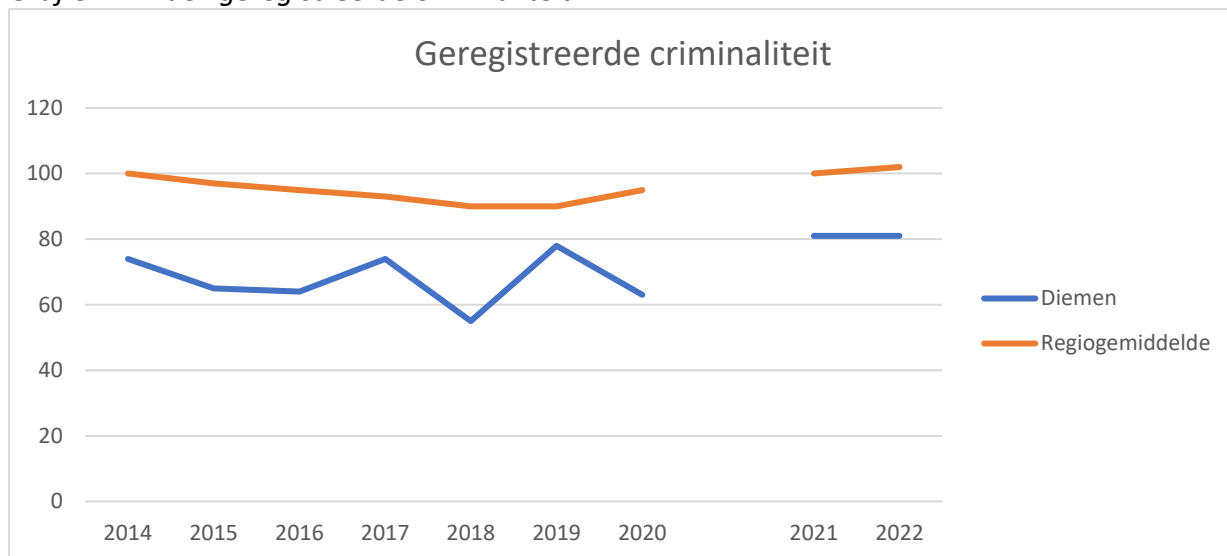

Tabel 4. Veiligheidsindex

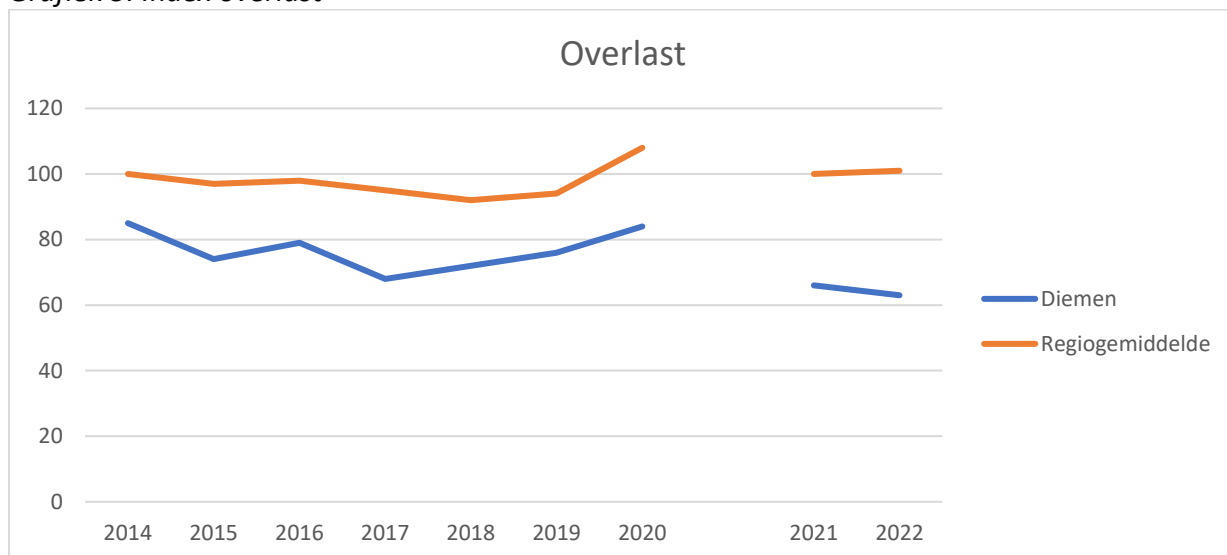
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Criminaliteit, Diemen	74	65	64	74	55	78	63	81
Criminaliteit, regio	100	97	95	93	90	90	95	100
Slachtofferschap, Diemen								79
Slachtofferschap, regio								100
Overlast, Diemen	85	74	79	68	72	76	84	66
Overlast, regio	100	97	98	95	92	94	108	100
Onveiligheid, Diemen	108	97	106	103	98	102	99	98
Onveiligheid, regio	100	97	95	93	93	92	98	100

Bron: Veiligheidsindex

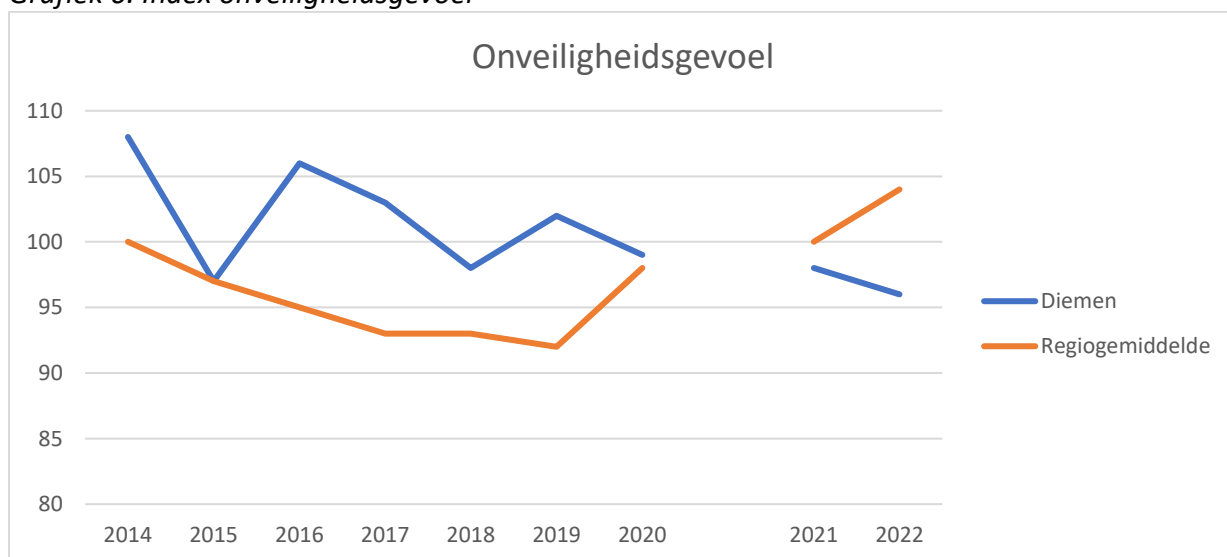
Grafiek 4. Index geregistreerde criminaliteit

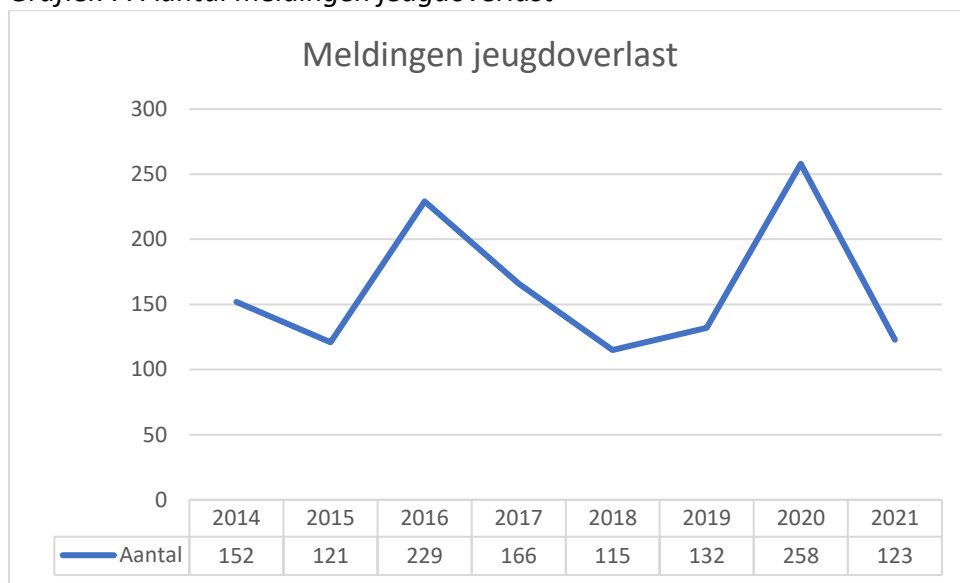
Grafiek 5. Index overlast

Grafiek 6. Index onveiligheidsgevoel

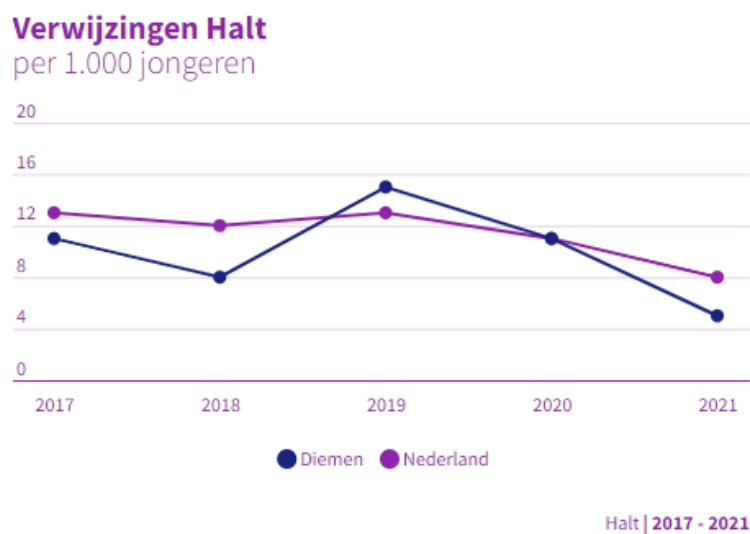
Grafiek 7. Aantal meldingen jeugdoverlast

Tabel 6. Woningsluitingen

jaar	maatregel	Softdrugs	Harddrugs	Vorbereidingshandelingen	APV
2019	Sluitingen	9			
	Waarschuwingen	3			
2020	Sluitingen	6	3	2	1
	Waarschuwingen		1	1	
2021	Sluitingen	6			
	Waarschuwingen	5	1		
2022	Sluitingen				
	Waarschuwingen	1	1		

Grafiek 8. Halt-verwijzingen

Tabel 7. Criminaliteit per 10.000 inwoners

Per 10.000 inwoners:	2018	2019	2020	2021
Vernielingen	46,94	51,03	47,11	40,53
Winkeldiefstallen	7,47	13,02	19,49	17,87
Inbraak/diefstal uit woning	52,27	37,33	27,62	13,45
<i>Aantasting lichamelijke integriteit</i>				
Bedreiging	21,69	15,41	27,29	21,06
Mishandeling	28,80	27,74	30,21	28,72
Openlijk geweld	1,78	0,34	0,65	1,60

Tabel 8. Uitgevoerde Bibob-onderzoeken.

	2019	2020	2021	2022
Bibob-onderzoeken	9	12	13	3

Tabel 9. Huisverboden

	2019	2020	2021	2022
Tijdelijk huisverbod opgelegd	8	10	10	10
Verlengd tijdelijk huisverbod	1	1	1	1